

Bieżące lub zapowiedziane zmiany w prawie w Polsce i ich wpływ na otoczenie biznesowe

wybrane zagadnienia

ZASTRZEŻENIE:

NINIEJSZY DOKUMENT ZOSTAŁ PRZYGOTOWANY PRZEZ KANCELARIĘ WARDYŃSKI I WSPÓLNICY WYŁĄCZNIE W CELACH INFORMACYJNYCH I NIE STANOWI PORADY ANI OPINII PRAWNEJ. MIMO ZACHOWANIA NAJWYŻSZEJ STARANNOŚCI KANCELARIA WARDYŃSKI I WSPÓLNICY NIE BĘDZIE PONOSIĆ ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA SKUTKI DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W OPARCIU O JAKIEKOLWIEK STWIERDZENIA ZAWARTE W NINIEJSZYM DOKUMENCIE, A NADTO NIE MOŻE ZAGWARANTOWAĆ DOKŁADNOŚCI LUB PRZYDATNOŚCI INFORMACJI Z NIEGO WYNIKAJĄCYCH.

SPIS TREŚCI

Postępowanie administracyjne	4
Bankowość i finanse	6
Przestępstwa gospodarcze	9
Rynki kapitałowe	13
Pomoc publiczna	14
Prawo spółek i transakcje	15
Prawo pracy	23
Energia	28
Prawo ochrony środowiska	32
Prawo zamówień publicznych	33
Prawo własności intelektualnej	34
Life science i rolnictwo	35
Postępowania sporne	37
Nowe technologie	39
Ochrona danych osobowych	43
Reprywatyzacja	45
Nieruchomości i prawo budowlane	48
Restrukturyzacja i upadłość	50
Podatki	53
Ubezpieczenia	60

1

Wprowadzenie przepisów dotyczących informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne dla sądownictwa administracyjnego

Status: ustawa wejdzie w życie 15 maja 2018 r.

Ustawa obejmuje:

- umożliwienie prowadzenia akt sądowych w postaci elektronicznej w postępowaniu sądowo-administracyjnym,
- określenie możliwości dostępu do akt elektronicznych stronom postępowania oraz składania pism procesowych, pełnomocnictw oraz skarg w takiej samej formie,
- wskazanie wymogów formalnych dla pism elektronicznych, a także określenie procedury ich skutecznego doręczania oraz warunków, jakie strona musi spełnić, aby takie doręczenie było możliwe.

Możliwe skutki

- Strony otrzymają dostęp online do akt sprawy wraz z możliwością otrzymywania w tej drodze odpisów, kopii lub wyciągów z tych akt.
- Ustalenie dwuetapowej procedury elektronicznego doręczania pism sądowych na wzór tej obowiązującej już w Kodeksie postępowania administracyjnego.
- Jeśli druga strona nie będzie korzystać z elektronicznego systemu doręczania pism, strona wnosząca pismo do tego systemu będzie obowiązana również wnieść opłatę kancelaryjną na cele wydruku oraz doręczenia odpisu pisma przez siebie złożonego stronie przeciwnej.

2

Wprowadzenie Rejestru Należności Publicznoprawnych

Status: ustawa weszła w życie 1 stycznia 2018 r.

(uwaga: na podpis Prezydenta czeka ustawa nowelizująca, opóźniająca wejście w życie ww. ustawy do 1 lipca 2018 r.)

Zostanie utworzony Rejestr Należności Publicznoprawnych, którego celem jest identyfikacja, a następnie ujawnienie danych o podmiotach nieregulujących zobowiązań publicznoprawnych, które będą podlegać egzekucji administracyjnej. Ujawnienie danych o zobowiązanym w rejestrze będzie możliwe, gdy łączna kwota jego należności pieniężnych będzie wynosić nie mniej niż 5 tysięcy złotych i dopiero po uprzednim doręczeniu zobowiązanemu zawiadomienia o zagrożeniu ujawnieniem w rejestrze. Dostęp do danych z rejestru będzie możliwy tylko za zgodą or-

ganu prowadzącego rejestr i tylko na wniosek m.in. wierzyciela, sądu, prokuratury czy biura informacji gospodarczej. Wprowadzony zostanie również tryb wniesienia sprzeciwu wobec decyzji o ujawnieniu w rejestrze.

Możliwe skutki

- Poszerzenie dostępnych danych o dłużnikach o dane dotyczące zaległości publiczno-prawnych.
- Ułatwienie weryfikacji wiarygodności i wypłacalności kontrahentów.
- Modyfikacja procedury wszczęcia egzekucji administracyjnej: ujawnienie dłużnika w Rejestrze Należności Publicznoprawnych będzie możliwe po upływie 30 dni od dnia doręczenia dłużnikowi zawiadomienia o zagrożeniu wpisem. Została też przewidziana możliwość sprzeciwu od tego postanowienia.
- Udostępnienie podmiotom zainteresowanym i zobowiązanym informacji zawartych w rejestrze będzie możliwe za pośrednictwem portalu podatkowego Ministerstwa Finansów.
- Pozyskiwanie z Rejestru Należności Publicznoprawnych informacji ma być bezpłatne.

Naruszenie przepisów regulujących przechowywanie danych oraz nieuprawnione działania w celu zapewnienia ochrony praw zobowiązanego ujawnionego w rejestrze mają być obwarowane odpowiedzialnością karną.

3

Nowelizacja Kodeksu postępowania cywilnego; ograniczenie przywilejów banków

adresaci zmiany

• bankowość

Status: trwają prace nad projektem

Rządowy projekt obejmuje kompleksową nowelizację Kodeksu postępowania cywilnego. Planowane jest między innymi zniesienie uprawnień banku do uzyskania tytułu wykonawczego w postępowaniu nakazowym na podstawie wyciągu z ksiąg bankowych. Proponowana zmiana jest konsekwencją wyroku Trybunału Konstytucyjnego, na podstawie którego bankowy tytuł egzekucyjny, jako dokument prywatny banku, został uznany za niezgodny z Konstytucją. Proponowana nowelizacja znosi tym samym utrzymujący się do tej pory przywilej banku do uzyskania tytułu wykonawczego na podstawie własnego dokumentu prywatnego.

Możliwe skutki

Przeforsowanie proponowanej zmiany w postępowaniu nakazowym bezpośrednio wpłynie na wydłużenie czasu egzekucji wierzytelności przez bank. Poskutkuje to również wzrostem kosztów związanych z koniecznością rozpoznawania sprawy w zwykłym postępowaniu sądowym, które ostatecznie będzie musiał ponieść dłużnik. Banki będą mogły również zacząć wymagać wystawiania innych form zabezpieczeń usprawniających dochodzenie wierzytelności, czyli na przykład weksli, które również mogą stanowić podstawę wydania tytułu wykonawczego w szybkim postępowaniu nakazowym.

4

Nowelizacja ustawy o Funduszu Wsparcia Kredytobiorców

adresaci zmiany

• bankowość

Status: projekt wniesiony do Sejmu

Projekt został przygotowany przez Prezydenta i jest odpowiedzią na zaistniały kryzys dotyczący kredytów walutowych, czyli kredytów hipotecznych denominowanych lub indeksowanych w walutach innych niż złoty. Projekt zmienia zasady funkcjonowania Funduszu Wsparcia Kredytobiorców, wydzielając z niego odrębny Fundusz Restrukturyzacyjny, którego środki przeznaczone zostaną na dobrowolną restrukturyzację kredytów walutowych. Fundusz Restrukturyzacyjny będzie zasilany ze środków kredytodawców proporcjonalnie do posiadanego portfela kredytów walutowych. Każdy kredytodawca może wnioskować o przyznanie swojemu kredytobiorcy środków wpłaconych do Funduszu tylko do wysokości swojej wpłaty. Jeśli kredytodawca nie wykorzysta całości swoich środków, Rada Funduszu może je przydzielić do wykorzystania pozostałym kredytodawcom.

Możliwe skutki

Przyjęte rozwiązania mają skłaniać kredytodawców do restrukturyzacji kredytów walutowych. W praktyce każdy taki kredytodawca będzie zobowiązany wpłacać środki do Funduszu Restrukturyzacyjnego. Jeżeli nie zostaną one wykorzystane na restrukturyzację jego klientów, to trafią do puli, którą będą mogli wykorzystywać klienci innych banków.

Zgodnie z projektem niemożliwe będzie wypowiedzenie umowy kredytu w trakcie rozpatrywania wniosku klienta do banku.

5**Dodatkowe klauzule abuzywne**

adresaci zmiany

- bankowość
- obrót wierzytelnościami

Status: projekt wniesiony do Sejmu

Ustawa została zaproponowana przez grupę członków opozycyjnego klubu parlamentarnego. Projekt ustawy rozszerza katalog klauzul abuzywnych w umowach z konsumentami o dwa postanowienia występujące w umowach o kredyt indeksowany lub denominowany w walucie obcej.

Możliwe skutki

Wprowadzenie wnioskowanych klauzul do katalogu oznaczałoby, że kredytobiorcy mogliby kwestionować je przed sądem i w efekcie doprowadzić do ich unieważnienia. Ustawa miałaby działać wstecz – ochrona konsumentów obejmowałaby również umowy zawarte przed wejściem w życie ustawy. Wprowadzenie jej w życie mogłoby kolidować z postanowieniami nowej prezydenckiej ustawy o kredycie hipotecznym (obowiązuje od 22 lipca 2017 r.).

6**Ustawa antylichwiarska**

adresaci zmiany

- bankowość
- obrót wierzytelnościami
- sektor pożyczkowy

Status: trwają prace nad projektem

Projekt ustawy znacząco obniża maksymalne pozaodsetkowe koszty pożyczek (takie jak opłaty i prowizje pożyczkodawcy) ustalone w ustawie o kredycie konsumenckim, tym samym wpływając na rentowność tego typu pożyczek.

Ustawa:

- obniża maksymalne ograniczenie pozaodsetkowych kosztów kredytu ze 100% do 75% całkowitej wysokości kredytu,
- wprowadza ograniczenie maksymalnej kwoty zabezpieczenia, do której można dochodzić spłaty świadczenia pieniężnego (dotyczy to nie tylko umów z konsumentami).

Naruszenie postanowień proponowanej ustawy będzie podlegało nowym sankcjom karnym.

Możliwe skutki

Projekt ustawy jest w trakcie konsultacji między różnymi komisjami rządowymi. Po wprowadzeniu ustawy niedozwolone będzie ustanawianie zabezpieczeń wierzytelności (np. zastawów rejestrowych, hipotek), których suma maksymalnych kwot zabezpieczenia będzie przewyższać ustawowe ograniczenie. Zaproponowane zmiany są ważne i szczególnie istotne dla przedsiębiorców działających na rynku krótkoterminowych kredytów i pożyczek konsumenckich.

7

Ograniczenia w dochodzeniu przedawnionych roszczeń

adresaci zmiany

- bankowość
- obrót wierzytelnościami
- sektor pożyczkowy

Status: projekt wniesiony do Sejmu

Celem projektu jest skrócenie niektórych okresów przedawnienia i ochrona konsumentów przed dochodzeniem przedawnionych wierzytelności. Zgodnie z projektem ustawy termin przedawnienia roszczeń ma wynosić 6 lat zamiast 10 lat, z wyjątkiem roszczeń o świadczenia okresowe i wynikających z działalności gospodarczej.

Dodatkowo, w stosunku do konsumentów, projekt znosi konieczność podniesienia zarzutu przedawnienia – sąd będzie badał z urzędu, czy minął termin przedawnienia dochodzonej wierzytelności.

Możliwe skutki

Projekt wprowadza istotne zmiany w zasadach dochodzenia roszczeń, skutecznie ograniczając termin na ich dochodzenie. Uchwalenie projektu może mieć duży wpływ na obrót wierzytelnościami, w szczególności może zmniejszyć zainteresowanie sekurytyzacją niektórych portfeli wierzytelności wobec konsumentów, jako że przewiduje stosowanie nowych przepisów do roszczeń jeszcze nieprzedawnionych w dniu wejścia w życie ustawy. Oznacza to, że jeżeli od momentu wymagalności roszczenia, co do którego obowiązywał 10-letni termin przedawnienia, w dniu wejścia w życie proponowanej ustawy upłynęło np. 6 lat, takie roszczenie staje się automatycznie przedawnione w tym dniu. Projekt został skierowany do dalszych prac sejmowych.

Wprowadzenie tzw. konfiskaty rozszerzonej

adresaci zmiany

- wszystkie podmioty, które uzyskały korzyść majątkową w związku z popełnieniem przestępstwa przez inną osobę – sprawcę przestępstwa

Status: ustawa weszła w życie 27 kwietnia 2017 r. ▶

Na mocy nowelizacji rozszerzono możliwość zastosowania przepadku poprzez:

- orzeczenie przepadku przedsiębiorstwa osoby fizycznej, niestanowiącego własności sprawcy, jeśli przedsiębiorstwo służyło do popełnienia przestępstwa albo ukrycia osiągniętej z niego korzyści,
- orzeczenie przepadku korzyści majątkowej pochodzącej z przestępstwa zagrożonego karą nie niższą niż 5 lat pozbawienia wolności, przeniesionej na inny podmiot faktycznie lub pod jakimkolwiek tytułem prawnym, nabytego przez sprawcę przestępstwa w okresie 5 lat przed jego popełnieniem.

Nadto wprowadzono możliwość zabezpieczenia majątkowego przez ustanowienie w toku postępowania karnego przymusowego zarządu przedsiębiorstwa i wyznaczenie zarządcy.

Co więcej, w celu ujawnienia mienia zagrożonego przepadkiem organy procesowe mogą zarządzić kontrolę i utrwalanie treści rozmów telefonicznych, maili, zapisów rozmów na komunikatorach itp.

Możliwe skutki

- W przypadku wszczęcia i prowadzenia postępowania karnego wprowadzone rozwiązania mogą znacząco ograniczyć prawo własności oraz swobodę prowadzenia działalności gospodarczej.
- Konieczne stanie się wykazywanie przez uczciwych przedsiębiorców legalności majątku, co do którego zachodzi podejrzenie, iż stanowi on korzyść z popełnienia przestępstwa, nabytego w ciągu 5 lat przed popełnieniem przestępstwa.
- Wprowadzenie do spółki zarządu przymusowego na wstępnym etapie postępowania może rodzić poważne konsekwencje – podmiotem będzie zarządzać zarządca, którego zadaniem nie jest rozwój działalności gospodarczej, lecz utrzymanie status quo i dostarczenie organom postępowania informacji mających znaczenie dla tego postępowania.
- W przypadku wydania postanowienia o zabezpieczeniu majątkowym przez ustanowienie zarządu przymusowego i wyznaczenie zarządcy możliwe jest złożenie zażalenia na takie postanowienie.
- Możliwe zwiększenie inwigilacji przedsiębiorców w celu tropienia i zwalczania przestępstw gospodarczych.

9

Projekt ustawy o jawności życia publicznego

adresaci zmiany

- osoby pełniące funkcje publiczne • pracodawcy
- przedsiębiorcy • instytucje publiczne

Status: trwają prace nad projektem
(planowane wejście w życie ustawy 1 marca 2018 r.)

Projekt m.in. przewiduje:

- wprowadzenie pojęcia sygnalisty, któremu przyznaje się ochronę prawną,
- nałożenie na przedsiębiorcę zatrudniającego min. 50 pracowników obowiązku wprowadzenia i stosowania procedur antykorupcyjnych,
- wprowadzenie odpowiedzialności karnoadministracyjnej przedsiębiorcy za niestosowanie lub stosowanie pozorne lub nieskuteczne procedur antykorupcyjnych; możliwość nałożenia na niego kary finansowej,
- rozszerzenie ograniczeń w zatrudnianiu osób pełniących funkcje publiczne,
- rozszerzenie definicji spółki zobowiązanej do udostępniania informacji publicznej,
- uregulowanie lobbingu zawodowego,
- rozszerzenie kategorii osób obowiązanych do składania oświadczeń majątkowych podlegających kontroli,
- sprecyzowanie zasad odpowiedzialności za podanie nieprawdy w oświadczeniu.

Możliwe skutki

- Zwiększenie liczby postępowań karnych w wyniku współpracy sygnalistów z wymiarem sprawiedliwości.
- Dalsze ograniczenie możliwości prowadzenia działalności gospodarczej i piastowania określonych stanowisk przez osoby, które kiedyś pełniły funkcje publiczne.
- Zwiększenie liczby podmiotów zobowiązanych do udostępniania informacji publicznej, obowiązków prowadzenia przez nie odpowiednich rejestrów.
- Poszerzenie katalogu osób zobowiązanych do składania oświadczeń majątkowych.

10

Projekt nowelizacji Kodeksu karnego skarbowego

adresaci zmiany

- m.in. wszystkie podmioty, na których ciąży obowiązek związany z uiszczaniem należności publicznoprawnych

Status: trwają prace nad projektem
(projekt nie jest jeszcze dostępny)

W założeniach do projektu wskazuje się m.in. na:

- ograniczenie możliwości skorzystania z instytucji czynnego żalu oraz złożenia korekty deklaracji podatkowej,
- wydłużenie okresów przedawnień przestępstw i wykroczeń skarbowych,
- zaostrzenie odpowiedzialności karnej przy przestępstwach skarbowych skutkujących uszczupleniem należności podatkowych dużej wartości,
- podniesienie najniższej liczby stawek dziennych możliwych do wymierzenia przy orzekaniu kary grzywny,
- wprowadzenie nowych przestępstw, np. posiadania podrobionych lub przerobionych znaków akcyzy, paserstwa towarów pochodzących z nielegalnej produkcji, utrudniania czynności służbowych osób uprawnionych do kontroli urzędów i prowadzenia gier hazardowych,
- rozszerzenie możliwości zastosowania dobrowolnego poddania się odpowiedzialności w sprawach o przestępstwa skarbowe.

Możliwe skutki

- Zwiększenie liczby postępowań karnych skarbowych oraz zwiększenie orzekanych w ich ramach sankcji finansowych.
- Zwiększenie nacisku na odzyskiwanie uszczuplonych należności publicznoprawnych w ramach postępowań o przestępstwa i wykroczenia skarbowe.
- Możliwość dobrowolnego poddania się odpowiedzialności (skutkującego m.in. koniecznością zwrotu uszczuplonej należności publicznoprawnej i brakiem wpisu do Krajowego Rejestru Karnego) w większej liczbie spraw karnych skarbowych.
- W założeniu uszczelnienie systemu podatkowego i zmniejszenie szarej strefy w polskiej gospodarce.

11

Projekt nowelizacji ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary

adresaci zmiany

- wszystkie podmioty, które uzyskały lub mogły uzyskać korzyść, choćby niemajątkową, w związku z przestępstwem osoby działającej w jej imieniu lub na jej rzecz

Status: trwają prace nad projektem
(projekt nie jest jeszcze dostępny)

W założeniach do projektu wskazuje się m.in. na:

- eliminację wymogu uprzedniego skazania osoby fizycznej, by móc prowadzić postępowanie przeciwko podmiotowi zbiorowemu,
- umożliwienie prowadzenia równoległych postępowań przeciwko osobie fizycznej – domniemanemu

sprawcy przestępstwa – oraz podmiotowi zbiorowemu,

- podwyższenie progu i pułapu ustawowej wysokości kar pieniężnych oraz odejście od powiązania wysokości kary z wysokością przychodu osiągniętego przez podmiot zbiorowy.

Możliwe skutki

- Zwiększenie liczby postępowań prowadzonych przeciwko podmiotom zbiorowym.
- Zwiększenie wysokości kar finansowych oraz dolegliwości innych sankcji nakładanych na podmioty zbiorowe (w tym te, które, choć posiadają majątek, nie wykazują przychodu).

Ponieważ zakłada się, że postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności podmiotów zbiorowych ma być przeznaczone „dla spraw poważnych”, możliwe będzie umorzenie postępowania, nawet jeśli najniższa kara byłaby niewspółmierna.

Implementacja dyrektywy MiFID II w zakresie działalności firm inwestycyjnych

adresaci zmiany

- instytucje finansowe

Status: trwają prace legislacyjne nad implementacją w Polsce
(kraje UE są zobowiązane do implementacji MiFID II od stycznia 2018 r.)

Wdrożenie dyrektywy MiFID II w Polsce nastąpi przez zmiany w ustawie o obrocie instrumentami finansowymi.

Projekt nowelizacji został przekazany do Sejmu. W ślad za MiFID II projekt przewiduje dalszą ochronę inwestorów, zwiększenie wymogów regulacyjnych dla obrotu instrumentami finansowymi, określenie dodatkowych wymogów dla firm inwestycyjnych spoza UE, a także nadaje regulatorowi kolejne uprawnienia nadzorcze.

Możliwe skutki

Niedostosowanie się do nowych wymogów MiFID II może skutkować dla firm inwestycyjnych nałożeniem kary przez Komisję Nadzoru Finansowego.

Projekt ustawy o zasadach wspierania nowych inwestycji

adresaci zmiany

- wszystkie branże w zakresie nowych inwestycji (utworzenie nowego zakładu, reinwestycje)

Status: uzgodnienia międzyresortowe, konsultacje społeczne

Korzystniejsze zasady wsparcia dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorców.

Zmiana zasad przyznawania regionalnej pomocy inwestycyjnej.

Nowy instrument wsparcia dla przedsiębiorców do 2026 r. ma być równoległy ze Specjalnymi Strefami Ekonomicznymi, a następnie zastąpić tę regulację.

Całkowite odejście od ograniczeń terytorialnych dotyczących możliwości uzyskania wsparcia w formie zwolnienia od podatku dochodowego. Korzystanie ze zwolnienia podatkowego na podstawie decyzji o wsparciu wydanej na rzecz przedsiębiorcy na czas określony (10-15 lat).

Możliwe skutki

Wsparcie możliwe do uzyskania na całym terytorium Polski, a nie tylko w SSE.

14

Obowiązek wybierania audytora spółki na okres co najmniej dwóch lat

adresaci zmiany

- wszystkie podmioty, których sprawozdania finansowe podlegają badaniu przez audytora

Status: ustawa weszła w życie 21 czerwca 2017 r. ➡

Umowa z firmą audytorską dotycząca badania sprawozdania finansowego musi być zawarta na okres nie krótszy niż dwa lata z możliwością przedłużenia na kolejne co najmniej dwuletnie okresy. Zmiana ma zastosowanie do badań sprawozdań finansowych sporządzonych za lata obrotowe rozpoczynające się po 16 czerwca 2016 r.

Możliwe skutki

- Brak możliwości zawierania umów z audytorem na dowolny czas.
- Brak okresu przejściowego w ustawie, co oznacza, że obowiązuje ona także w odniesieniu do już zawartych umów.
- W razie niedostosowania się do nowych wymogów audytor nie będzie należycie wybrany, a przeprowadzone przez niego badanie sprawozdania finansowego nie będzie badaniem przeprowadzonym na potrzeby jego późniejszego zatwierdzenia przez zgromadzenie wspólników. Istnieje zatem ryzyko ewentualnego stwierdzenia nieważności uchwały wspólników w sprawie podziału zysku / pokrycia straty, co może rodzić obowiązek zwrotu dywidendy otrzymanej przez wspólników.

15

Ujednolicenie obszarów nieuregulowanych w Kodeksie spółek handlowych

adresaci zmiany

- spółki prawa handlowego

Status: trwają prace nad projektem
(planowane wejście w życie ustawy 1 marca 2018 r.) ➡

Zmiany w Kodeksie spółek handlowych mają na celu wprowadzenie jednoznacznych przepisów w obszarach, które dotychczas nie były uregulowane i w praktyce istniała rozbieżność co do ich interpretacji. Niektóre zmiany ułatwiają prowadzenie działalności gospodarczej, jak np. możliwość przeznaczenia nadwyżki za wpłatę za udziały w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością ponad wartość nominalną udziałów na kapitał zapasowy lub rezerwy połączona z możliwością upoważnienia zarządu lub rady nadzorczej do decydowania o pokryciu straty z kapitału rezerwowego, czy też możliwość podjęcia uchwał zarezerwowanych dla zwyczajnego zgromadzenia wspólników w drodze pisemnej.

Możliwe skutki

- Możliwość potwierdzenia czynności „fałszywego organu” tak jak „fałszywego pełnomocnika”.
- Możliwość wskazania przeznaczenia nadwyżki wpłaty na udziały w spółce ponad ich wartość nominalną (na kapitał zapasowy lub rezerwowy).
- Zmiana umowy spółki w organizacji tylko za zgodą wszystkich współników.
- Uregulowanie statusu majątkowego małżeńskiego w zakresie udziałów lub akcji.
- Wprowadzenie nieprzekraczalnego terminu na wypłatę dywidendy.
- Prawo spółki do zwrotu zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy.
- Sposób złożenia rezygnacji z funkcji członka zarządu/rady nadzorczej.
- Podejmowanie uchwał zarezerwowanych dla zwyczajnego zgromadzenia współników w trybie pisemnym.
- Możliwość odwołania wcześniej zwołanego zgromadzenia współników.
- Wstąpienie przez spółkę przejmującą dzielony majątek do postępowania procesowego.
- Obowiązek wypłaty dywidendy w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością do końca roku obrotowego, w którym podjęto uchwałę.
- Prawo żądania przez spółkę zwrotu zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy.

W wielu przypadkach zmiany będą miały zastosowanie do czynności prawnych dokonanych przed dniem wejścia ustawy.

16

Definicja jednostek małych i mikro oraz obowiązek przechowywania sprawozdań finansowych

adresaci zmiany

- podmioty małe i mikro
- wszystkie podmioty sporządzające sprawozdania finansowe

Status: trwają prace nad projektem
(planowane wejście w życie ustawy 1 marca 2018 r.)

Projekt przewiduje podniesienie limitów ustawowych definiujących jednostki małe i mikro, dzięki czemu większa grupa podmiotów będzie mogła zostać uznana za takie jednostki.

Projekt ustala również maksymalny okres, przez który trzeba będzie przechowywać zatwierdzone roczne sprawozdania finansowe. Ma to być nie mniej niż 5 lat, licząc od początku roku następującego po roku obrotowym, w którym nastąpiło ich zatwierdzenie (dotychczas nie było ograniczeń czasowych).

Możliwe skutki

- Większa grupa podmiotów będzie zwolniona z pewnych określonych obowiązków rachunkowych ciążących na innych jednostkach.
- Dotychczas nie było przepisów określających obowiązkowy okres przechowywania sprawozdań finansowych, co interpretowano jako „bez ograniczeń czasowych”.

17

Nowa ustawa Prawo przedsiębiorców mająca zastąpić dotychczas obowiązującą ustawę o swobodzie działalności gospodarczej

adresaci zmiany

- wszystkie podmioty prowadzące działalność gospodarczą

Status: ustawa przekazana Prezydentowi i Marszałkowi Senatu
(planowane wejście w życie ustawy 1 marca 2018 r.)

Nowa ustawa ma być wiodącą ustawą w ramach tzw. „Konstytucji Biznesu” – pakietu ustaw, które wejdą w miejsce obowiązującej ustawy o swobodzie działalności gospodarczej.

Pakiet ustaw utworzą też:

- ustawa o uproszczeniu przepisów podatkowych,
- ustawa o Komisji Wspólnej Rządu i Przedsiębiorców oraz Rzeczniku Przedsiębiorców,
- ustawa proprzedsiębiorcza,
- ustawa o deregulacji działalności gospodarczej,
- uchylene ustawy z 6 lipca 1982 r. o zasadach prowadzenia na terytorium PRL działalności gospodarczej w zakresie drobnej wytwórczości przez zagraniczne osoby prawne i fizyczne.

W pakiecie znajdują się także:

- uchwała Rady Ministrów dotycząca zniesienia obowiązku posługiwania się pieczęcią przez przedsiębiorcę,
- Podręcznik Liczenia Kosztów Regulacyjnych,
- ustawa o uproszczeniu procedur wydatkowania funduszy UE,
- ustawa o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej oraz o Punkcie Informacji dla Przedsiębiorców,
- ustawa o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym.

Możliwe skutki

- Wprowadzenie zasady: „co nie jest prawem zabronione, jest dozwolone”.
- „Ulga na start” – zwolnienie ze składek ZUS dla początkujących przedsiębiorców przez 6 miesięcy.
- Wprowadzenie działalności nierejestrowej dla przychodów miesięcznych do 50% minimalnego wynagrodzenia – taka działalność nie będzie uznawana za działalność gospodarczą.
- Likwidacja nr statystycznego REGON (podmioty będą się posługiwały nr NIP oraz numerem rejestrowym).
- Powołanie Rzecznika Przedsiębiorców oraz Komisji Wspólnej Rządu i Przedsiębiorców.
- Uproszczenie podatków.

18

Działalność gospodarcza przedsiębiorców zagranicznych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

adresaci zmiany

- wszystkie podmioty zagraniczne prowadzące działalność gospodarczą na terenie RP

Status: ustawa uchwalona przez Sejm i Senat, przekazana Prezydentowi
(planowane wejście w życie ustawy 1 marca 2018 r.)

Przepisy dotyczące przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych uczestniczących w obrocie gospodarczym na terenie Rzeczypospolitej Polskiej zostaną wyodrębnione w nowej ustawie o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Możliwe skutki

- Uprozczone zostaną przepisy formalne dotyczące zakładania i likwidacji oddziałów przedsiębiorców zagranicznych.
- W szczególności likwidację oddziału przedsiębiorcy zagranicznego będzie można przeprowadzić w taki sam sposób jak likwidację polskiego oddziału, a nie jak dotychczas – z zastosowaniem procedury likwidacyjnej przewidzianej dla spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.
- Ustawa będzie zawierać przepisy dotyczące czasowej transgranicznej działalności usługowej zgodnie z Traktatem o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Nowe zasady sporządzania i składania sprawozdań finansowych oraz zgłaszania danych do KRS

adresaci zmiany

- wszystkie podmioty zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym

Status: ustawa wchodzi w życie 15 marca 2018 r.
(wejście w życie niektórych przepisów ustawy sukcesywnie aż do 1 marca 2020 r.)

Projekt częściowo stanowi implementację dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 201/17/UE zmieniającej wcześniejsze dyrektywy w zakresie integracji rejestrów centralnych, handlowych i rejestrów spółek.

Możliwe skutki

- Wprowadzenie obowiązku składania wszystkich wniosków do KRS wyłącznie w formie elektronicznej (od 15 marca 2018 r.) oraz sporządzania sprawozdań finansowych w tej formie (od 15 października 2018 r.).
- Obowiązek zgłaszania sądowi rejestrowemu m.in. danych adresowych członków zarządu, likwidatorów i prokurentów, a także wspólników oraz (w przypadku gdy wspólnik jest osobą prawną) członków organów uprawnionych do ich reprezentacji (od 15 marca 2018 r.).
- Utworzenie portalu internetowego umożliwiającego powszechny dostęp do jawnych dokumentów sądowych.
- Pobieranie drogą elektroniczną pełnych odpisów z KRS, a nie tylko aktualnych odpisów, jak dotychczas.
- Rozszerzenie kompetencji kuratorów, a także zwiększenie nadzoru sądowego nad działaniami kuratorów.
- Usuwanie z urzędu niektórych wpisów (np. informacje o dłużnikach – po 7 latach).

Dematerializacja akcji spółek niebędących spółkami giełdowymi

adresaci zmiany

- spółki akcyjne
- spółki komandytowo-akcyjne
- spółki europejskie

Status: trwają prace nad projektem

Celem ustawy jest dematerializacja akcji (zakaz emitowania akcji w postaci dokumentu), wprowadzenie rejestru akcjonariuszy w postaci elektronicznej, wprowadzenie jawności rejestru akcjonariuszy dla spółki i wszystkich akcjonariuszy, regulacja problematyki statusu akcjonariuszy małżonków w odniesieniu do akcji na okaziciela i imiennych, uchylenie ograniczeń w obrocie akcjami aportowanymi oraz wymuszenia ich statusu jako akcji imiennych, uregulowanie określenia dnia dywidendy, możliwość zwoływania walnego zgromadzenia za pomocą poczty elektronicznej.

Możliwe skutki

- Wprowadzenie możliwości wymiany informacji podatkowych o posiadaczach akcji na okaziciela, identyfikacja posiadaczy akcji.

21**Zmiana zasad zarządzania mieniem państwowym**

adresaci zmiany

- podmioty z udziałem Skarbu Państwa
- państwowe osoby prawne

Status: trwają prace nad projektem

Wprowadzenie nowych regulacji oraz korekta niektórych rozwiązań ustawy z 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym.

Nowa ustawa ma zmienić 9 ustaw powiązanych z nią tematycznie.

Możliwe skutki

- Wzmocnienie kompetencji Prezesa Rady Ministrów.
- Doprecyzowanie regulacji dotyczących działań pełnomocników Skarbu Państwa i uzyskiwania instrukcji dotyczących głosowań.
- Uporządkowanie regulacji dotyczących zbywania akcji Skarbu Państwa.
- Rozszerzenie listy spółek, w których akcje Skarbu Państwa nie podlegają sprzedaży.
- Rozszerzenie regulacji dotyczących treści uchwał i statutów spółek z udziałem Skarbu Państwa.
- Doprecyzowanie wymogów odnoszących się do osób zasiadających w radach nadzorczych spółek z udziałem Skarbu Państwa (do listy kursów, egzaminów i tytułów naukowych uprawniających do zasiadania w radzie nadzorczej dodano ukończenie podyplomowych studiów MBA).
- Uznanie za państwową osobę prawną fundacji, której fundatorami są wyłącznie Skarb Państwa lub inne państwowe osoby prawne.
- Jednoznaczne przesądzenie, że do wynagrodzenia członków organów zarządzających spółek dolicza się podatek VAT (ustawa o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami).

Powołanie Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców

adresaci zmiany

- mikroprzedsiębiorcy, mali i średni przedsiębiorcy

Status: ustawa przekazana Prezydentowi i Marszałkowi Senatu
(planowane wejście w życie ustawy 1 marca 2018 r.)

Uregulowanie nowej instytucji Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców oraz Mikroprzedsiębiorców, którego zadaniem będzie ochrona praw tych podmiotów.

Możliwe skutki

Rzecznik będzie powoływany przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki, na 6-letnią kadencję.

Rzecznik między innymi będzie opiniował projekty aktów prawnych dotyczących działalności gospodarczej, występował do właściwych organów z wnioskami o podjęcie inicjatywy ustawodawczej, występował do Sądu Najwyższego o rozstrzygnięcie rozbieżności w wykładni prawa lub o wydanie objaśnień prawnych, a także informował właściwe organy o dostrzeżonych nieprawidłowościach i barierach w prowadzeniu działalności.

Rzecznik będzie miał również kompetencje o charakterze interwencyjnym, takie jak możliwość żądania od organów administracji publicznej, organizacji lub instytucji złożenia wyjaśnień, udzielenia informacji lub udostępnienia akt i dokumentów.

Będzie mógł zwrócić się o wszczęcie postępowania administracyjnego, wnieść skargę do sądu administracyjnego, a także uczestniczyć w tych postępowaniach – na prawach przyśługujących prokuratorowi.

Pomoże również w zorganizowaniu mediacji między mikro-, małym lub średnim przedsiębiorcą a organem administracji.

Ewidencja działalności gospodarczej oraz punkt informacji dla przedsiębiorcy

adresaci zmiany

- osoby prowadzące działalność gospodarczą

Status: ustawa przekazana Prezydentowi i Marszałkowi Senatu
(planowane wejście w życie ustawy 1 marca 2018 r.)

Uporządkowanie i unowocześnienie ewidencji osób prowadzących działalność gospodarczą.

Możliwe skutki

- Umożliwienie przedsiębiorcom udzielania pełnomocnictw i ustanawiania prokury oraz udostępniania w tym zakresie informacji online z wykorzystaniem Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej („CEIDG”).
- Nowy podział danych wpisywanych do CEIDG na dane ewidencyjne przedsiębiorcy i dane informacyjne o przedsiębiorcy umożliwi przedsiębiorcy zmianę danych informacyjnych w dowolnym terminie.
- Przedsiębiorca wpisany do CEIDG (osoba fizyczna) będzie mógł zawiesić działalność na czas nieokreślony oraz automatycznie ją wznowić po upływie wskazanego przez siebie okresu zawieszenia.

24**Aktualizacja wykazu podmiotów o strategicznym znaczeniu**

adresaci zmiany

- nabywcy i zbywcy praw udziałowych w podmiotach uznanych za strategiczne

Status: nowe rozporządzenie Rady Ministrów z 6 grudnia 2017 r.
(weszło w życie 1 stycznia 2018 r.)

Rozporządzenie określa wykaz podmiotów podlegających ochronie w zakresie nabycia lub osiągnięcia istotnego uczestnictwa albo nabycia dominacji nad wskazanymi spółkami.

Możliwe skutki

Na 2018 r. ogłoszono następujący wykaz podmiotów strategicznych:

- Grupa Azoty S.A. z siedzibą w Tarnowie (numer KRS: 0000075450),
- KGHM Polska Miedź S.A. z siedzibą w Lubinie (numer KRS: 0000023302),
- EmiTel Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (numer KRS: 0000482636),
- TK Telekom Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (numer KRS: 0000024788),
- Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A. z siedzibą w Płocku (numer KRS: 0000028860),
- PKP Energetyka S.A. z siedzibą w Warszawie (numer KRS: 0000322634),
- TAURON Polska Energia S.A. z siedzibą w Katowicach (numer KRS: 0000271562).

25

Podwyższenie płacy minimalnej

adresaci zmiany

- wszyscy przedsiębiorcy

Status: obowiązuje od 1 stycznia 2018 r. ➔

Od 1 stycznia 2018 r. płaca minimalna wynosi 2 100 złotych brutto (w 2017 r. wynosiła ona 2 tysiące złotych), a minimalna stawka godzinowa za pracę na podstawie umów cywilnoprawnych – 13,70 złotych brutto.

Możliwe skutki

Wzrost wynagrodzeń. Wzrost płacy minimalnej wpływa też m.in. na wzrost dodatku za pracę w porze nocnej oraz wysokość maksymalnej odprawy z tytułu rozwiązania umowy o pracę z przyczyn nie dotyczących pracowników, która w 2018 r. będzie wynosić 31 500 złotych brutto.

26

Ograniczenie handlu w niedziele

adresaci zmiany

- handel
- logistyka

Status: obowiązuje od 1 marca 2018 r. ➔

Ustawa ogranicza handel i wykonywanie czynności związanych z handlem takich jak magazynowanie czy inwentaryzacja towarów. Handel będzie dozwolony:

- od 1 marca 2018 r. w pierwszą i ostatnią niedzielę miesiąca oraz w dwie niedziele przed świętami Bożego Narodzenia,
- w 2019 r. w każdą ostatnią niedzielę w miesiącu oraz w niedzielę poprzedzającą Wielkanoc, a także w dwie niedziele przed świętami Bożego Narodzenia,
- od 2020 r. we wskazane przedświąteczne niedziele handlowe oraz w ostatnią niedzielę stycznia, kwietnia, czerwca i sierpnia.

W Wigilię i w sobotę bezpośrednio poprzedzającą Niedzielę Wielkanocną handel będzie dozwolony do godziny 14.00.

Ustawa przewiduje szereg wyjątków od zakazu, w tym nie dotyczy handlu internetowego.

Za złamanie zakazu handlu w niedziele będzie grozić grzywna w wysokości od 1 tysiąca do 100 tysięcy złotych, a za uporczywe naruszenia – kara ograniczenia wolności.

Możliwe skutki

Przyjęcie projektu wiąże się z koniecznością dostosowania organizacji pracy jednostek związanych z prowadzeniem działalności handlowej do nowych regulacji, w tym może wymagać reorganizacji zatrudnienia.

27**Zatrudnianie cudzoziemców, relokacje w ramach grupy przedsiębiorstw**

adresaci zmiany

- przedsiębiorstwa zatrudniające cudzoziemców
- grupy przedsiębiorstw

Status: ustawa wchodzi w życie 12 lutego 2018 r.

Zmiana ustawy o cudzoziemcach dostosowuje polskie prawo do przepisów unijnych, przewidując, że cudzoziemcy spoza Unii Europejskiej będą mogli uzyskać zezwolenie na pobyt czasowy w Polsce w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa z innego kraju (nienależącego do UE). Aby skorzystać z przeniesienia, wymagane będzie wcześniejsze zatrudnienie w ramach tego samego przedsiębiorstwa lub tej samej grupy przedsiębiorstw. Pracownicy przenoszani będą mogli, w ramach tego samego przedsiębiorstwa lub tej samej grupy przedsiębiorstw, korzystać też z mobilności wewnątrz Unii Europejskiej.

Członkowie rodzin pracowników przenoszonych wewnątrz przedsiębiorstwa będą mogli od razu dołączyć do tych pracowników i będą mieli dostęp do polskiego rynku pracy.

Możliwe skutki

Ułatwienia w zakresie mobilności pracowników w ramach grupy przedsiębiorstw.

28**Bezgotówkowa wypłata wynagrodzeń
i elektroniczna akty osobowe pracowników**

adresaci zmiany

- wszystkie podmioty zatrudniające pracowników

Status: wchodzi w życie od 1 stycznia 2019 r.
(z wyjątkami dotyczącymi przedsiębiorców wykonujących działalność gospodarczą w zakresie przechowywania dokumentacji osobowej i płacowej pracodawców)

Ustawa wprowadza długo oczekiwane zmiany w zakresie dokumentacji pracowniczej:

- skraca obowiązek przechowywania akt pracowniczych z obowiązujących obecnie 50 lat do 10 lat (z wyjątkiem szczególnych regulacji),

- umożliwia prowadzenie akt osobowych pracowników w formie elektronicznej – będzie to wymagało sporządzenia odwzorowania cyfrowego (np. skanu) dokumentacji i opatrzenia go kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

Ponadto ustawa przewiduje, że co do zasady wynagrodzenie będzie wypłacane pracownikowi w formie przelewu, a w innej formie tylko na jego wniosek.

Możliwe skutki

- Nie trzeba już będzie pozyskiwać od pracowników pisemnych zgód na wypłatę wynagrodzenia w formie przelewu bankowego.
- Krótszy okres obowiązku przechowywania akt osobowych i możliwość elektronicznej dokumentacji pracowniczej może uzasadniać zmiany w systemie archiwizacji akt, w tym zmiany w umowach z podmiotami przechowującymi akta.

29

Praca na morzu

adresaci zmiany
• żegluga morska

Status: ustawa weszła w życie 28 grudnia 2017 r. ➔

Ustawa ma na celu wdrożenie do polskiego prawa przepisów unijnych.

Wprowadzono obowiązek posiadania ubezpieczenia lub innego zabezpieczenia finansowego na wypadek porzucenia marynarza przez armatora (uszkodzenia ciała, choroby albo śmierci) oraz posiadania certyfikatu (potwierdzającego zabezpieczenie finansowe), wydanego przez podmiot udzielający zabezpieczenia.

Określono również zasady inspekcji statków niepodlegających obowiązkowi posiadania certyfikatu MLC. Za naruszenia przepisów ustawy przewidziano kary pieniężne od 5 do 10 tysięcy złotych.

Możliwe skutki

- Dodatkowe obowiązki dla pracodawców w branży żeglugi morskiej.
- Konieczność zweryfikowania obecnej praktyki armatorów w zakresie objętym zmianami.

Monitoring i przetwarzanie danych osobowych pracowników

adresaci zmiany

- wszystkie podmioty zatrudniające pracowników

Status: trwają prace nad projektem
(planowane jest wejście w życie przed 25 maja 2018 r.)

Projekt Ministerstwa Cyfryzacji dotyczy dostosowania polskich regulacji do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 (RODO).

W zakresie zmian w Kodeksie pracy projekt przewiduje m.in., że oprócz wymienionych w ustawie kategorii danych osobowych pracownika, dodatkowo, za zgodą pracownika, pracodawca mógłby przetwarzać także inne dane, w tym dane biometryczne. Przetwarzanie danych o nałogach, stanie zdrowia i życiu seksualnym lub orientacji seksualnej pracownika byłoby natomiast niedopuszczalne nawet za jego zgodą.

Projekt przewiduje też wprowadzenie regulacji dotyczącej monitoringu pracowników. Mógłby być on stosowany w celu zapewnienia ich bezpieczeństwa, ochrony mienia lub zachowania tajemnicy informacji. Nie powinien on jednak być wykorzystywany do kontroli wykonywania pracy przez pracownika. Zgodnie z projektem o stosowaniu monitoringu wizyjnego pracodawca powinien poinformować pracowników z co najmniej 14-dniowym wyprzedzeniem.

Możliwe skutki

Konieczność weryfikacji praktyki przetwarzania danych osobowych pracowników oraz odpowiedniego dostosowania regulacji wewnętrznych pracodawców w tym zakresie.

Powszechne Pracownicze Programy Kapitałowe (PPK)

adresaci zmiany

- pracodawcy i inne podmioty zatrudniające osoby fizyczne

Status: projekt ustawy na etapie prac rządowych

Ustawa przewiduje wprowadzenie PPK, których celem będzie systematyczne oszczędzanie z przeznaczeniem na wypłatę po osiągnięciu przez zatrudnionego 60. roku życia. Co do zasady podmioty zatrudniające będą obowiązane do zawarcia z wyznaczonymi instytucjami finansowymi umów o zarządzanie PPK i wpłacania składek do tych instytucji. Środki zgromadzone w PPK będą (za opłatą określoną w ustawie) inwestowane w fundusze inwestycyjne.

Wpłaty na PPK miałyby być finansowane przez podmiot zatrudniający (min. 1,5% podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne) i osobę zatrudnioną (2% – 4% wynagrodzenia). Przy spełnieniu

dodatkowych warunków można byłoby liczyć na dopłatę roczną ze środków publicznych. Osoba zatrudniona ma mieć możliwość rezygnacji z udziału w PPK.

Zgromadzone na PPK środki mają mieć charakter prywatnoprawny, w tym m.in. podlegać dziedziczeniu.

Z obowiązku wprowadzenia PPK mają być zwolnione podmioty, które wprowadziły Pracownicze Programy Emerytalne w rozumieniu obecnie obowiązujących przepisów i odprowadzają na nie składki podstawowe w wysokości co najmniej 3,5% wynagrodzenia.

Możliwe skutki

Zwiększenie kosztów pracy i zmniejszenie wynagrodzenia realnie otrzymywanego przez pracowników w związku z przeznaczeniem środków na długoterminowe oszczędzanie.

Liberalizacja rynku gazu

adresaci zmiany

• energetyka

Status: proces w toku (do 2024 r.)

Stopniowo w czasie znoszony jest obowiązek przedstawiania do zatwierdzenia przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki taryf na paliwa gazowe.

Od 1 stycznia 2017 r. zniesiono nadzór Prezesa URE nad taryfami na sprzedaż gazu do odbiorców hurtowych, sprzedaż gazu LNG i CNG oraz na sprzedaż gazu do odbiorców końcowych dokonujących zakupu tego paliwa w punkcie wirtualnym lub w trybie przetargów, aukcji lub zamówień publicznych.

Od 1 października 2017 r. zniesiono obowiązek przedkładania do zatwierdzenia taryf na sprzedaż gazu ziemnego wysokometanowego i zaazotowanego odbiorcom końcowym niebędącym gospodarstwami domowymi.

Nadzór Prezesa URE nad taryfami (tj. cenami maksymalnymi) dla gazu sieciowego sprzedawanego do gospodarstw domowych zostaje utrzymany do końca 2023 r.

Możliwe skutki

Wprowadzane sukcesywnie zmiany są skutkiem implementacji prawa wspólnotowego. Dotkną one wszystkich uczestników rynku zarówno po stronie przedsiębiorstw energetycznych, jak i odbiorców. Celem wprowadzanych zmian jest zwiększenie konkurencyjności na rynku gazu.

Rynek mocy

adresaci zmiany

• energetyka • odbiorcy energii

Status: ustawa weszła w życie 18 stycznia 2018 r.

Aby zachęcić przedsiębiorstwa energetyczne do zwiększenia inwestycji w moce wytwórcze, wprowadzono dodatkowy system wsparcia. Przepisy ustawy mają chronić przed deficytem mocy, gwarantując dostępność odpowiednich do potrzeb odbiorców zasobów mocy w źródłach wytwarzających energię elektryczną i wprowadzając dwutorowość rynku energii elektrycznej.

Wprowadzony mechanizm przybrał formę aukcji, w których zainteresowani wytwórcy energii ubiegają

się będą o tzw. umowy mocowe. Pierwsza aukcja na okresy dostaw przypadające na lata 2021–2023 odbędzie się w grudniu 2018 r.

Zgodnie z informacjami przekazywanymi przez Ministerstwo Energii proces notyfikacji ustawy zakończyć ma się w pierwszym kwartale 2018 r. Nadal trwają prace nad przepisami wykonawczymi do ustawy.

Możliwe skutki

- Zwiększenie ilości środków na inwestycje w nowe jednostki wytwórcze oraz na modernizację już istniejących jednostek.
- Wprowadzenie wsparcia dla odbiorców w ramach DSR.
- Wzrost cen energii dla konsumentów.

34

Nowelizacja ustawy o odnawialnych źródłach energii

adresaci zmiany

- energetyka odnawialna

Status: trwają prace nad projektem

W czerwcu 2017 r. zaprezentowany został projekt zmiany ustawy o odnawialnych źródłach energii, mający w ocenie Ministerstwa Energii rozwiązać wątpliwości co do zgodności systemu wsparcia z regulacjami wspólnotowymi.

Zmiany dotyczyć mają m.in.: doprecyzowania zasad łączenia pomocy operacyjnej i inwestycyjnej, wprowadzenia nowego odrębnego mechanizmu wsparcia dla małych biogazowni oraz elektrowni wodnych, zwiększenia mocy mikro i małych instalacji oraz uregulowania zasad sprzedaży projektów, które uzyskały wsparcie w ramach systemu aukcyjnego.

Projekt uzyskał akceptację Komisji Europejskiej, która zaaprobowwała proponowany mechanizm wsparcia, w tym system taryf gwarantowanych dla instalacji o mocy do 500 kW, a także system pokrycia ujemnego salda dla większych instalacji. Komisja zgodziła się, aby budżet zatwierdzonego programu wsparcia wynosił 40 miliardów złotych. Środki mają być rozdyskrebowane pomiędzy zwycięzców aukcji, które mają być organizowane do 2021 r. Do systemu wsparcia zaliczone być mają również projekty wyłonione w dwóch już przeprowadzonych postępowaniach.

Możliwe skutki

- Usunięcie wątpliwości w zakresie zgodności systemu wsparcia OZE z przepisami wspólnotowymi.
- Nowe formy wsparcia dla wybranych instalacji.

35**Zmiany zasad uzyskiwania koncesji górniczych**

adresaci zmiany

- górnictwo

Status: trwają prace nad projektem

Zaprezentowany we wrześniu 2017 r. projekt zmiany ustawy Prawo geologiczne i górnicze dotyczy szeregu zagadnień związanych z uzyskiwaniem koncesji na prowadzenie działalności z zakresie wydobywania kopalin ze złóż. W wyniku wprowadzonych zmian w szczególności uproszczeniu i w konsekwencji skróceniu ulegają procedury związane z przedłużeniem obowiązyujących koncesji.

Dodatkowo zmienione mają zostać zasady udzielania koncesji węglowodorowych. Poza obowiązującą procedurą przetargową proponowana jest alternatywna metoda udzielania koncesji w procedurze open door, polegająca na rozpisywaniu przetargów również na wniosek zainteresowanego przedsiębiorcy.

Możliwe skutki

- Zwiększenie pewności inwestycyjnej dla koncesjonariuszy.
- Skrócenie czasu trwania postępowań w sprawie udzielenia koncesji.

36**Ustawa o elektromobilności i paliwach alternatywnych**

adresaci zmiany

- energetyka
- motoryzacja

Status: ustawa uchwalona.
(wejście w życie przepisów ustawy sukcesywnie od 22 lutego 2018 r. aż do 1 stycznia 2028 r.)

Ustawa o elektromobilności i paliwach alternatywnych została uchwalona 1 stycznia 2018 r. i skierowana do podpisu Prezydenta.

Proponowane przepisy mają ułatwić i zwiększyć inwestycje na rynku pojazdów elektrycznych oraz promować zastosowanie w transporcie energii elektrycznej oraz paliw alternatywnych. Uproszczone zostaną przepisy prawa energetycznego w zakresie obrotu i dystrybucji energii elektrycznej na potrzeby pojazdów elektrycznych (m.in. zwolnienie z obowiązku posiadania koncesji).

Nowe regulacje będą dotyczyły również budowy punktów ładowania pojazdów elektrycznych.

Możliwe skutki

- Ułatwienia inwestycyjne na rynku ładowania pojazdów.
- Zwiększenie inwestycji w branży pojazdów elektrycznych.

Nowe Prawo wodne

adresaci zmiany

- wszystkie podmioty, które wykorzystują wodę lub wytwarzają ścieki w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą

Status: ustawa weszła w życie 1 stycznia 2018 r. ➔

Prawo wodne wprowadza m.in.:

- nowe zasady uiszczania opłat za pobór wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi,
- nowe sankcje za naruszenie wymagań ustawy,
- zmiany w katalogu działań wymagających uzyskania pozwoleń wodnoprawnych,
- prawo pierwokupu Skarbu Państwa w odniesieniu do gruntów pokrytych śródlądowymi wodami stojącymi.

Zmiany te częściowo wynikają z konieczności pełnej implementacji Ramowej Dyrektywy Wodnej.

Możliwe skutki

- Wzrost kosztów prowadzenia działalności gospodarczej w związku z nowymi zasadami ponoszenia opłat za pobór wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi.
- Utrudnienia w obrocie nieruchomościami ze względu na szerokie rozumienie pojęcia gruntów pokrytych śródlądowymi wodami stojącymi, co do których prawo pierwokupu przyznano Skarbowi Państwa.
- Na przedsiębiorców, którzy nie uzyskali wymaganego pozwolenia wodnoprawnego, organy będą mogły nałożyć zakaz korzystania z wód, co może utrudnić lub uniemożliwić dalsze prowadzenie działalności.
- Ze względu na kompleksowość i złożoność nowych regulacji, przedsiębiorcy będą musieli przeprowadzić ocenę prowadzonej działalności w zakresie gospodarki wodno-ściekowej w celu zidentyfikowania nowych wymagań prawnych wynikających z ustawy oraz dostosowania się do nich.

38

Zwiększenie progów unijnych dla zamówień publicznych oraz koncesji na roboty budowlane lub usługi

adresaci zmiany

- zamawiający publiczni
- wykonawcy zamówień publicznych

Status: ustawa weszła w życie 1 stycznia 2018 r. ➔

Nowe progi unijne są następujące:

- dla robót budowlanych oraz koncesji na roboty budowlane lub usługi – 5 548 000 euro (wcześniej 5 225 000 euro),
- dla usług i dostaw, w zależności od kategorii zamawiającego do 144 000 euro, 221 000 euro, 443 000 euro (wcześniej odpowiednio 135 000, 209 000, 418 000 euro).

Możliwe skutki

Progi unijne zmieniły się stosunkowo nieznacznie. Odnotowanie zmiany jest jednak istotne z uwagi na to, że osiągnięcie przez zamówienie wartości powyżej tych progów wpływa na: powstanie obowiązku zamawiających ogłoszenia zamówienia w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, długość terminów składania ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, obowiązek stosowania Jednolitego Europejskiego Dokumentu Zamówienia (JEDZ), długość terminów związania ofertą przez wykonawcę oraz zakres czynności, od których można wnieść odwołanie do Krajowej Izby Odwoławczej.

39

Zmiana kursu euro

adresaci zmiany

- zamawiający publiczni
- wykonawcy zamówień publicznych

Status: ustawa weszła w życie 1 stycznia 2018 r. ➔

Średni kurs złotego w stosunku do euro stanowiący podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych podawanych w euro wynosi po nowelizacji 4,3117 (wcześniej ten kurs wynosił 4,1749).

Możliwe skutki

Zmiana średniego kursu złotego służy przeliczaniu wartości zamówień. Kwoty te ulegają zwiększeniu w związku ze zwiększeniem średniego kursu złotego.

Pochodną zmiany kursu złotego jest zwiększenie progu stosowania ustawy z 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych – obecnie próg ten będzie wynosił 129 351,00 złotych (wcześniej 125 247,00 zł).

Usprawnienie postępowania przed Urzędem Patentowym i rozszerzenie jego uprawnień

adresaci zmiany

- wszystkie podmioty, które korzystają z ochrony praw własności przemysłowej lub będą się o nią ubiegać

Status: trwają prace nad projektem

Nowelizacja wprowadza postanowienia mające na celu usprawnienie postępowania przed UPRP oraz przepisy dostosowujące ustawę z 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2436 oraz Konwencji o patencie europejskim (EPC).

Ważniejsze zmiany:

- zmiana definicji znaku towarowego poprzez rezygnację z konieczności przedstawienia znaku towarowego w sposób graficzny,
- przedłużanie praw ochronnych na znaki towarowe będzie następować przez wniesienie opłaty za kolejny okres, bez konieczności złożenia jak dotychczas pisemnego wniosku i wydania decyzji przez UPRP,
- możliwość przeniesienia prawa ochronnego w stosunku do niektórych towarów,
- uprawnienie dla licencjobiorcy do wystąpienia z powództwem o naruszenie prawa ochronnego na znak towarowy,
- uszczegółowienie określenia wynalazku i wymogu jednolitości jego zgłoszenia,
- możliwość wprowadzania poprawek do zastrzeżeń patentowych wynalazku, bez zmiany jego istoty aż do momentu wydania decyzji o udzielenie patentu,
- możliwość wystąpienia z roszczeniami nie tylko przeciwko osobie wprowadzającej do obrotu oznaczone już znakiem towary, które nie pochodzą od uprawnionego podmiotu, ale również przeciwko pośrednikowi, z którego usług korzystano przy naruszeniu prawa do znaku towarowego.

Możliwe skutki

Projekt ma na celu przyspieszenie procedur przed Urzędem Patentowym, a jednocześnie wyposażenie go w nowe kompetencje. Rozszerzenie uprawnień może jednak zwiększyć obciążenie Urzędu, a co za tym idzie zmniejszyć tempo rozpatrywania poszczególnych spraw.

Utworzenie funduszu kompensacyjnego dotyczącego szczepionek

adresaci zmiany

- branża medyczna

Status: trwają prace nad projektem

Utworzenie przez Ministerstwo Zdrowia funduszu kompensacyjnego na poczet wypłat odszkodowań z tytułu niepożądanych skutków szczepień. Pacjenci, u których ujawniły się ciężkie odczyny poszczepienne i którzy byli z tego powodu hospitalizowani przez okres co najmniej 14 dni, będą mieli prawo do odszkodowania wypłacanego z funduszu w wysokości do 70 tysięcy złotych. Planowane jest również poszerzenie katalogu obowiązkowych szczepień np. o szczepienia przeciwko pneumokokom.

Możliwe skutki

- Obowiązek uiszczania corocznych składek na poczet funduszu kompensacyjnego przez producentów szczepionek zakupionych przez Ministerstwo Zdrowia (prawdopodobnie w wysokości od 1 do 2 proc. ceny sprzedanych szczepionek).
- Ułatwienie pacjentom uzyskania odszkodowań i wzrost ilości żądań wypłaty odszkodowań z tytułu niepożądanych skutków szczepień.
- Wzrost zapotrzebowania na szczepionki.

Monitoring przewozu leków

adresaci zmiany

- branża medyczna

Status: projekt wpłynął do Sejmu

Rozszerzenie istniejącego od zeszłego roku systemu monitoringu drogowego przewozu niektórych towarów o nadzór nad przewozem leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyrobów medycznych zagrożonych brakiem dostępności na rynku.

Możliwe skutki

- Uszczelnienie systemu obrotu lekami w celu zwiększenia ich dostępności w aptekach i ograniczenie zjawiska ich wywozu za granicę, gdzie ich cena jest wyższa.
- Zapobieganie pojawianiu się na rynku leków podrobionych lub pochodzących z niewiadomych źródeł.

43

Zakaz reklamy solariów

adresaci zmiany

- branża kosmetyczna

Status: ustawa weszła w życie 15 lutego 2018 r.

Wprowadzenie zakazu udostępniania solarium małoletnim oraz reklamy i promocji tego rodzaju usług. Przedsiębiorcy prowadzący solarium, w tym np. hotele, w których znajdują się solaria, będą mieli obowiązek umieszczać czytelne i widoczne informacje o wymogu dotyczącym wieku użytkowników solarium oraz ryzyku związanym z korzystaniem z solarium.

Możliwe skutki

Ryzyko kontroli przestrzegania nowych wymagań regulacyjnych przez organy inspekcji sanitarnej oraz, w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, nałożenia kar pieniężnych do 50 tysięcy złotych.

44

Zmiany na rynku alkoholi

adresaci zmiany

- branża spożywcza (alkoholowa)

Status: trwają prace nad projektem

Nałożenie na producentów, dystrybutorów i importerów napojów alkoholowych o mocy powyżej 1,2% oraz piwa obowiązku podawania na etykiecie wykazu składników oraz informacji o wartości odżywczej.

Ponadto:

- wprowadzenie zakazu wprowadzenia do obrotu alkoholu w postaci proszku, żelu lub pasty,
- ograniczenie dozwolonego czasu reklamy piwa do godzin nocnych, tj. pomiędzy 23 wieczorem a 6 rano,
- zobowiązanie sprzedawców alkoholu do odmowy sprzedaży alkoholu osobom, które na prośbę sprzedawcy nie przedstawią dokumentu potwierdzającego pełnoletność.

Możliwe skutki

Poddanie branży alkoholowej zaostrzonym regulacjom, po części wzorowanym na stosowanych wobec branży tytoniowej.

Nowelizacja Kodeksu postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, w tym ustawy o kosztach sądowych

adresaci zmiany

- wszystkie podmioty jako strony postępowania cywilnego

Status: projekt ustawy z 27 listopada 2017 r.
(przed złożeniem w Sejmie)

Nowe rozwiązania mają przyspieszyć rozpoznanie spraw. Projekt przewiduje wprowadzenie odrębnego postępowania w sprawach gospodarczych (z możliwością rezygnacji z tego trybu postępowania na wniosek osoby niebędącej przedsiębiorcą lub będącej mikroprzedsiębiorcą). Sąd ma dążyć do rozstrzygnięcia sprawy w ciągu sześciu miesięcy od dnia wniesienia odpowiedzi na pozew.

Zmiany dotyczą również postępowania nakazowego, upominawczego, uproszczonego, elektronicznego postępowania upominawczego oraz systemu wnoszenia środków odwoławczych.

Projekt przewiduje, że czynności w ramach tzw. postępowania międzyinstancyjnego (włącznie z badaniem jego dopuszczalności, a także braków formalnych i fiskalnych środka odwoławczego) będą wykonywane przez sąd drugiej instancji, a nie jak dotychczas przez sąd pierwszej instancji. Wprowadza zasadę ponownego rozpoznania sprawy (po uchyleniu orzeczenia przez sąd drugiej instancji) przez ten sam skład sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie.

Zgodnie z projektem część zażaleń będzie rozpoznawana przez inny skład sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie (w szczególności w kwestiach wypadkowych i niekończących postępowania).

System kosztów opłat sądowych w sprawach cywilnych również ma zostać zmieniony, np. poprzez podniesienie opłaty sądowej od pozwu.

Projekt zmierza do poszerzenia kompetencji referendarzy sądowych i umożliwienia im podejmowania czynności również w sądach apelacyjnych i w dodatkowych kategoriach spraw.

Możliwe skutki

- Zmiany w postępowaniach dotyczących spraw gospodarczych zmierzają do nałożenia zwiększonych rygorów dowodowych na strony.
- Zgodnie z projektem strona będzie zobowiązana w swym pierwszym piśmie procesowym powołać wszystkie twierdzenia i dowody pod rygorem utraty prawa ich powoływania w dalszym postępowaniu oraz oświadczyć, że powołała wszystkie twierdzenia i dowody. Jeżeli pierwsze pismo procesowe strony nie będzie zawierało ww. oświadczenia, strona będzie wzywana do powołania, w piśmie procesowym złożonym w terminie tygodnia od wezwania, wszystkich twierdzeń i dowodów pod rygorem utraty prawa ich powoływania w dalszym postępowaniu.
- Ułatwienie konsumentom dochodzenia praw przed sądem przez uniemożliwienie skorzystania w sprawach przeciwko konsumentom z właściwości przemiennej (np. wytoczenia powództwa przed sąd właściwy miejscowo dla przedsiębiorcy).

46

Wprowadzenie możliwości złożenia w procesie cywilnym wniosku o wyjawienie środka dowodowego

Status: ustawa weszła w życie 27 czerwca 2017 r.

Institucja wniosku o wyjawienie środków dowodowych znajduje zastosowanie w sprawach dotyczących odszkodowania za szkodę wyrządzoną czynami naruszającymi prawo antymonopolowe.

Złożenie wniosku o wyjawienie dowodów niekorzystnych dla przeciwnika procesowego możliwe jest wyłącznie w postępowaniach odszkodowawczych dotyczących szkód wyrządzonych naruszeniami prawa konkurencji.

Możliwe skutki

- Prawo do żądania od przeciwnika wyjawienia niekorzystnych dla niego dowodów w polskim procesie cywilnym.
- Ułatwienie podmiotom poszkodowanym czynami antykonkurencyjnymi dochodzenia roszczeń odszkodowawczych.

Nowe zasady świadczenia usług płatniczych (implementacja PSD2)

adresaci zmiany

• branża usług płatniczych • e-commerce

Status: projekt wniesiony do Sejmu

Projekt zmienia przepisy o usługach płatniczych w celu implementacji dyrektywy o usługach płatniczych (PSD2). Najważniejsze zmiany to:

- dwie nowe usługi płatnicze: inicjowanie transakcji płatniczych i dostęp do informacji o rachunku,
- nowy rodzaj zezwolenia: zezwolenie dla małych instytucji płatniczych o ograniczonej skali działalności,
- zawężenie zakresu stosowania niektórych przepisów wyłączających zastosowanie ustawy,
- poszerzenie zakresu ochrony użytkowników usług płatniczych,
- nowe obowiązki związane z bezpieczeństwem płatności.

Według informacji KNF projekt ma wejść w życie w II kwartale 2018 r. Termin implementacji PSD2 upłynął w styczniu 2018 r.

Możliwe skutki

- Ułatwienie wejścia na rynek usług płatniczych nowym podmiotom, w szczególności niebędącym bankami.
- Konieczność dostosowania się działających na rynku dostawców usług płatniczych do nowych zasad.
- Potrzeba rozważenia konieczności uzyskania zezwolenia przez podmioty, które w dotychczasowej działalności opierały się na zmienianych przez implementację przepisach wyłączających zastosowanie ustawy (np. na tzw. wyjątku ograniczonej sieci).

Nowe przepisy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy (implementacja AMLD4)

adresaci zmiany

• spółki prawa handlowego (w zakresie rejestru beneficjentów rzeczywistych) • branża finansowa

Status: projekt wniesiony do Sejmu

Projekt to nowa ustawa o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy, która zastąpi dotychczasowe przepisy w związku z implementacją unijnej czwartej dyrektywy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy (tzw. AMLD4). Najważniejsze zmiany to:

- nowe zasady wykonywania niektórych dotychczasowych obowiązków oraz nowe rodzaje obowiązków,
- wyższe maksymalne kary pieniężne,
- wprowadzenie definicji waluty wirtualnej i powiązanej z nią nowej kategorii instytucji obowiązanej,
- utworzenie Centralnego Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych.

Termin implementacji AMLD4 upłynie w czerwcu 2017 r.

Możliwe skutki

- Podmioty, które już teraz podlegają przepisom AML, będą musiały dokonać przeglądu stosowanych rozwiązań i dostosować je do nowych przepisów.
- Niektóre podmioty niepodlegające dotychczas przepisom AML (np. giełdy walut wirtualnych) staną się instytucjami obowiązany i będą musiały odpowiednio dostosować swoją działalność.
- Spółki osobowe i kapitałowe będą zobowiązane do zgłoszenia do centralnego rejestru i aktualizowania danych tzw. beneficjentów rzeczywistych spółki, nawet jeżeli spółka nie prowadzi działalności skutkującej uznaniem jej za instytucją obowiązaną.

49

Nowe uprawnienia dla Komisji Nadzoru Finansowego

adresaci zmiany

- branża finansowa • branża telekomunikacyjna
(w zakresie blokowania domen)

Status: trwają prace nad projektem

Projekt przewiduje m.in. następujące zmiany dotyczące zasad działania KNF:

- wspieranie rozwoju innowacyjności rynku finansowego będzie ustawowym zadaniem KNF,
- KNF będzie wydawać interpretacje indywidualne na żądanie przedsiębiorców,
- KNF będzie prowadzić rejestr domen internetowych, za pomocą których są oferowane usługi finansowe niezgodnie z przepisami ustawowymi.

Możliwe skutki

- Podmioty działające na rynku finansowym lub planujące rozpoczęcie takiej działalności będą mogły uzyskać interpretację KNF. Będzie to szczególnie istotne dla tych podmiotów, których działalność często nie poddaje się jednoznacznej kwalifikacji prawnej (np. fintechy).
- Przedsiębiorcy telekomunikacyjni zapewniający usługę dostępu do internetu będą zobowiązani do blokowania domen wpisanych do rejestru prowadzonego przez KNF.
- Podmioty świadczące usługi finansowe za pośrednictwem stron internetowych skierowanych na terytorium Polski bez wymaganych zezwoleń będą musiały liczyć się z wpisaniem ich domeny do rejestru i zablokowaniem możliwości świadczenia usług.

50

Rozwój płatności elektronicznych

adresaci zmiany

- niektórzy przedsiębiorcy

Status: trwają prace nad projektem

Projekt przewiduje zobowiązanie niektórych przedsiębiorców do zapewnienia możliwości dokonywania zapłaty w każdym miejscu, w którym działalność gospodarcza jest faktycznie wykonywana, przy użyciu co najmniej polecenia przelewu lub innego instrumentu płatniczego.

Powyższy obowiązek będzie obejmował przedsiębiorców zobowiązanych do prowadzenia ewidencji obrotu i kwot podatku należnego przy zastosowaniu kas rejestrujących.

Możliwe skutki

Przedsiębiorcy przyjmujący płatności wyłącznie w gotówce będą musieli udostępnić dodatkową możliwość płatności, np. przelewem lub kartami płatniczymi.

51

Ustawa o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa

adresaci zmiany

- branża IT • e-commerce • branża finansowa
- transport • energetyka • branża medyczna

Status: trwają prace nad projektem

Projekt implementuje dyrektywę NIS i wprowadza dla niektórych kategorii przedsiębiorców obowiązki w zakresie zapewnienia cyberbezpieczeństwa. Przewidziano ustanowienie dwóch kategorii podmiotów:

- operatorów usług kluczowych – podmioty świadczące jeden z rodzajów usług wskazanych na podstawie ustawy i uznane za operatorów usług kluczowych w drodze decyzji administracyjnej,
- dostawców usług cyfrowych w postaci internetowych platform handlowych, wyszukiwarek internetowych lub usług przetwarzania w chmurze (z wyłączeniem mikro- i małych przedsiębiorców).

Operatorzy usług kluczowych będą mieli szerszy zakres obowiązków niż dostawcy usług cyfrowych.

Możliwe skutki

Niektórzy przedsiębiorcy z branży energetycznej, transportowej, finansowej, medycznej oraz dostawcy pewnych rodzajów infrastruktury cyfrowej będą mogli zostać uznani na mocy decyzji administracyjnej za operatorów usług kluczowych, którzy będą musieli m.in.:

- wdrożyć system zarządzania bezpieczeństwem,
- identyfikować i obsługiwać incydenty,
- dostarczać użytkownikom usług określone informacje,
- przeprowadzić audyt bezpieczeństwa IT co najmniej raz na dwa lata.

Dostawcy usług cyfrowych będą musieli m.in.:

- wdrożyć zabezpieczenia adekwatne do ryzyka,
- identyfikować i obsługiwać incydenty.

Przedsiębiorcy będą mogli powierzyć realizację niektórych nowych obowiązków podmiotom świadczącym usługi z zakresu cyberbezpieczeństwa spełniającym wymagania określone w projekcie.

RODO – zmiana zasad ochrony danych osobowych

Status: wchodzi w życie 25 maja 2018 r. ➔

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (RODO) zastąpi dotychczasowe przepisy krajowe regulujące kwestie ochrony danych osobowych.

Rozporządzenie zostało przyjęte w kwietniu 2016 r., ale jego przepisy zaczną być egzekwowane od 25 maja 2018 r.

Rozporządzenie reguluje przetwarzanie danych osobowych we wszystkich krajach UE, ale zawiera również szereg delegacji dla ustanowienia szczegółowych rozwiązań przez państwa członkowskie.

Możliwe skutki

Niedostosowanie się do RODO wiąże się z ryzykiem nałożenia administracyjnych kar pieniężnych, które mogą sięgać do 20 milionów euro, a w przypadku przedsiębiorstwa do 4% całkowitego rocznego światowego obrotu.

Konieczne działania dostosowawcze opisane są bardziej szczegółowo w przewodniku dostępnym na stronie internetowej Wardyński i Wspólnicy: <http://www.wardynski.com.pl/przewodnik-przygotuj-sie-na-rodokrok-po-kroku/>

Zmiana zasad ochrony danych osobowych – przepisy krajowe

Status: trwają prace nad projektami
(ustawa ma wejść w życie najpóźniej do 25 maja 2018 r.) ➔

W rządowym projekcie ustawy o ochronie danych osobowych znajdują się regulacje dotyczące:

- udzielania certyfikacji i akredytacji,
- postępowań kontrolnych i w sprawie naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych,
- Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, w tym organizacji urzędu i kompetencji,
- europejskiej współpracy administracyjnej,
- odpowiedzialności cywilnej i karnej,

- obowiązku wyznaczenia inspektora ochrony danych oraz trybu zawiadamiania regulatora o wyznaczeniu.

W projekcie przepisów wprowadzających zawarto ok. 130 zmian ustaw mających dostosować krajowy porządek prawny do norm prawnych wynikających z RODO.

Nie można wykluczyć, że przepisy wprowadzające wejdą w życie po 25 maja 2018 r.

Możliwe skutki

- Oferowanie usług społeczeństwu informacyjnego dziecku, które ma 13 lat, będzie możliwe, gdy zgodę wyrazi osoba sprawująca opiekę lub władzę rodzicielską.
- Wpisy obecnie zarejestrowanych w GODO administratorów bezpieczeństwa informacji wygasną do września 2018 r. Do tego czasu należy dokonać nowego zgłoszenia powołanych inspektorów ochrony danych.
- Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych będzie miał szerokie kompetencje w ramach postępowań kontrolnych, obejmujące m.in. prawo wstępu do pomieszczeń, wglądu w dokumenty, oględzin urządzeń i systemów informatycznych, żądania pisemnych lub ustnych wyjaśnień, przesłuchiwanie w charakterze świadka.
- Osoba, której prawa przewidziane RODO zostaną naruszone, będzie mogła złożyć powództwo cywilne o zaniechanie oraz o dopełnienie czynności niezbędnych do usunięcia naruszenia, niezależnie od wystąpienia na podstawie innych przysługujących jej podstaw.
- Administracyjna kara pieniężna nakładana na podmioty publiczne będzie ograniczona do 100 tysięcy złotych.
- Przetwarzanie danych osobowych bez podstawy prawnej będzie podlegać odpowiedzialności karnej.
- Zmienione zostaną podstawy przetwarzania danych osobowych pracowników, w tym danych biometrycznych. Wprowadzone będą regulacje dotyczące monitoringu wizyjnego pracowników.
- Określone będzie wyznaczenie z mocy ustawy administratorów danych i ustalenie podstaw przetwarzania danych osobowych dla instytucji wykonujących zadania publiczne.
- Przewiduje się wprowadzenie szeregu ograniczeń praw osób, których dane dotyczą (w oparciu o delegację wynikającą z art. 23 RODO).

Komisja ds. reprivatyzacji nieruchomości warszawskich

adresaci zmiany

- podmioty inwestujące w nieruchomości warszawskie

Status: ustawa wejdzie w życie 14 marca 2018 r.

Z uwagi na kontrowersje związane z procesem reprivatyzacji nieruchomości warszawskich postanowiono rozszerzyć – już i tak bardzo rozległe – kompetencje Komisji weryfikacyjnej.

Na podstawie ustawy Komisja będzie uprawniona do zajmowania się nie tylko procesem zwrotów nieruchomości warszawskich, ale również sprawami odszkodowań przyznawanych w postępowaniu administracyjnym za utracone nieruchomości warszawskie. Wszczęcie postępowania przez Komisję będzie przesłanką obligatoryjnego zawieszenia wszelkich innych postępowań cywilnych związanych z utratą praw lub bezumownym korzystaniem z nieruchomości warszawskich.

Możliwe skutki

- Jeśli Komisja wyda decyzję podważającą legalność decyzji reprivatyzacyjnej, konieczne będzie zwrócenie podmiotom publicznym uprzednio odzyskanej nieruchomości (bądź jej równowartości) lub odszkodowania.
- Szerokie i nieprecyzyjne przesłanki wadliwości decyzji reprivatyzacyjnych oraz uprawnienia prokuratorskie Komisji niosą ryzyko podważenia każdej decyzji.
- Nieograniczony dostęp Komisji do państwowych zasobów danych oraz możliwość zawiadamiania jedynie przez ogłoszenie na stronie internetowej może skutkować prowadzeniem postępowań oraz czynności sprawdzających bez wiedzy podmiotów zainteresowanych.
- Obowiązek wykreślenia przez sąd wieczystoksięgowy wszystkich podmiotów, które uzyskały prawa do nieruchomości wadliwie zreprivatyzowanych, może doprowadzić do podnoszenia roszczeń odszkodowawczych wobec deweloperów przez klientów, którzy nabyli lokale w wadliwie zreprivatyzowanych nieruchomościach.

Uregulowanie praw do nieruchomości na terenie m.st. Warszawy

adresaci zmiany

- podmioty inwestujące w nieruchomości warszawskie

Status: projekt wniesiony do Sejmu

W związku z kontrowersjami dotyczącymi odzyskiwania nieruchomości warszawskich wystąpiono z inicjatywą uregulowania kwestii reprivatyzacyjnych w Warszawie.

Projekt całkowicie zmienia zasady odzyskiwania przejętych po II wojnie światowej nieruchomości warszawskich, umożliwiając uzyskanie odszkodowania w przypadku niemożliwości zwrotu. Projekt uniemożliwia realizację roszczeń reprivatyzacyjnych ich nabywcom będącym podmiotami trzecimi w stosunku do przedwojennych właścicieli (lub ich spadkobierców). Projekt zakazuje przedwojennym właścicielom (lub ich spadkobiercom) zbywania roszczeń do przejętych po II wojnie światowej nieruchomości na rzecz innych osób niż inni przedwojenni współwłaściciele tej samej nieruchomości (lub ich spadkobiercy).

Możliwe skutki

- Uregulowanie stanu prawnego nieruchomości warszawskich oraz ujednolicenie i uproszczenie zasad odzyskania lub uzyskania odszkodowania za przejęte po II wojnie światowej nieruchomości warszawskie.
- Uniemożliwienie inwestorom (podmiotom trzecim) realizowania roszczeń reprivatyzacyjnych. Inwestorzy, którzy byli zainteresowani konkretną nieruchomością warszawską i nabyli do niej roszczenia od jej przedwojennych właścicieli (lub ich spadkobierców), nie będą mogli zrealizować przejętych roszczeń i w rezultacie nie będą mogli zrealizować swoich zamierzeń inwestycyjnych.
- Zakaz zbywania roszczeń reprivatyzacyjnych na rzecz inwestorów (podmiotów trzecich). Przedwojenni właściciele nieruchomości warszawskich (lub ich spadkobiercy) nie będą mogli już zbywać roszczeń reprivatyzacyjnych na rzecz podmiotów trzecich, które byłyby zainteresowane inwestowaniem na danej nieruchomości.

56

Duża ustawa reprivatyzacyjna

adresaci zmiany

- podmioty inwestujące w nieruchomości i dzieła sztuki

Status: trwają rządowe prace nad projektem

Projekt ustawy o rekompensacie niektórych krzywd wyrządzonych osobom fizycznym wskutek przejęcia nieruchomości lub zabytków ruchomych przez władze komunistyczne po 1944 r. ma całościowo regulować kwestie mienia przejętego w Polsce po II wojnie światowej. Projekt wprowadza znaczący katalog wyłączeń o charakterze podmiotowym i przedmiotowym, ograniczając zakres naprawianych krzywd do niezwykle wyjątkowych sytuacji. W tych rzadkich sytuacjach, w których będzie możliwe staranie się o naprawienie krzywdy, projekt przewiduje rekompensatę w wysokości do 20-25% wartości przejętych nieruchomości. Projekt zakazuje zwrotów przejętych nieruchomości, zezwalając jedynie na zwrot niektórych przejętych zabytków ruchomych. Dotychczasowe postępowania reprivatyzacyjne zostaną umorzone, a wszelkie roszczenia reprivatyzacyjne będą podlegały wygaszeniu.

Możliwe skutki

- Uregulowanie stanu prawnego wielu nieruchomości w Polsce wskutek potwierdzenia skutków prawnych powojennego przejmowania nieruchomości, wygaszenia dotychczasowych roszczeń i umorzenia trwających postępowań. Ograniczenia możliwości uzyskania rekompensaty oraz określenie rocznego terminu na zgłaszanie wszelkich roszczeń o naprawienie krzywdy.
- Uregulowanie stanu prawnego zabytków ruchomych i dzieł sztuki.
- Zakaz zwracania nieruchomości w naturze oraz nakaz umorzenia dotychczasowych postępowań reprivatyzacyjnych oraz wygaszenie wszelkich roszczeń reprivatyzacyjnych, co oznacza wyłączenie możliwości inwestowania w nieruchomości, do których zgłoszono roszczenia reprivatyzacyjne.

57

Ustawa o zmianie niektórych ustaw związanych z procesem inwestycyjno-budowlanym

adresaci zmiany

- budownictwo

Status: trwają prace nad projektem

Projektowana ustawa wyłączy możliwość stwierdzenia nieważności pozwolenia na budowę, jeżeli zamierzenie budowlane zostało zrealizowane i upłynęło 5 lat od dnia wydania decyzji o pozwoleniu na użytkowanie albo dokonania zawiadomienia o zakończeniu budowy.

Projektowana ustawa wprowadzi 3-letni okres ważności decyzji o warunkach zabudowy.

Nowelizacja wprowadzi podział projektu budowlanego na projekt inwestycyjny oraz projekt techniczny.

Ustawa wprowadzi nowy instrument planistyczny, tzw. obszar zorganizowanego inwestowania (OZI).

Możliwe skutki

- Usprawnienie postępowania o wydanie pozwolenia na budowę.
- Usprawnienie współpracy pomiędzy organami administracji samorządowej i inwestorami.
- Wyeliminowanie ryzyka stwierdzenia nieważności pozwolenia na użytkowanie po wielu latach od zrealizowania inwestycji.

58

Nowe zasady realizacji inwestycji budowlanych – tzw. Kodeks budowlany

adresaci zmiany

- budownictwo

Status: trwają prace nad projektem

Projekt zakłada konsolidację i ujednolicenie przepisów regulujących m.in. wydawanie pozwoleń budowlanych, zagospodarowanie przestrzenne oraz podział nieruchomości.

Podstawą realizacji inwestycji na podstawie projektowanych przepisów będzie tzw. zgoda inwestycyjna, którą zastąpi decyzję o warunkach zabudowy, decyzję o zatwierdzeniu podziału nieruchomości oraz pozwolenie na budowę.

Możliwe skutki

- Usprawnienie procesu budowlanego poprzez wprowadzenie tzw. zgody inwestycyjnej.
- Zwiększenie przewidywalności w zakresie poszanowania ładu przestrzennego.

59

Hipoteka przymusowa

adresaci zmiany

- wszyscy przedsiębiorcy

Status: trwają prace nad projektem

Zabezpieczenie roszczenia poprzez ustanowienie hipoteki przymusowej wygaśnie dopiero po dwóch miesiącach od uprawomocnienia się orzeczenia sądowego uwzględniającego roszczenie wierzyciela (obecnie jeden miesiąc).

Możliwe skutki

Dostosowanie przepisów do wyroku Trybunału Konstytucyjnego w celu zwiększenia ochrony praw majątkowych wierzyciela, który uzyskał w toku procesu zabezpieczenie roszczenia poprzez ustanowienie hipoteki przymusowej.

60

Aktualizacja warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki

adresaci zmiany

- budownictwo

Status: rozporządzenie weszło w życie 1 stycznia 2018 r.

Rozporządzenie wykonawcze do ustawy Prawo budowlane wprowadziło m.in. definicję działki budowlanej i parkingu oraz dopuściło budowę budynku bezpośrednio przy granicy działki, jeżeli budynek będzie przylegał swoją ścianą do ściany budynku istniejącego.

Możliwe skutki

Zwiększenie zainteresowania nabywaniem gruntów, których zabudowa nie była dotychczas możliwa lub była znacznie utrudniona.

Pomoc publiczna na restrukturyzację, ratowanie i tymczasowe wsparcie restrukturyzacyjne przedsiębiorców – nowelizacja ustawy z 15 maja 2015 r. Prawo restrukturyzacyjne

adresaci zmiany

- przedsiębiorcy w kryzysie

Status: ustawa weszła w życie 2 lutego 2018 r. ➔

Przepisy o pomocy publicznej dostosowano do warunków określonych przez Komisję Europejską.

W ustawie Prawo restrukturyzacyjne wprowadzono ogólną podstawę prawną do udzielania pomocy publicznej na restrukturyzację (dla przedsiębiorców objętych i nieobjętych sądową procedurą restrukturyzacyjną) oraz tzw. pomocy na ratowanie lub tymczasowego wsparcia restrukturyzacyjnego (dla przedsiębiorców nieobjętych sądową procedurą restrukturyzacyjną). Wypełniono w ten sposób lukę powstałą po uchynieniu rozporządzenia Ministra Skarbu Państwa z 20 marca 2015 r. w sprawie pomocy publicznej w celu ratowania lub restrukturyzacji przedsiębiorców.

Procedura dotycząca przedsiębiorców nieobjętych sądowym postępowaniem restrukturyzacyjnym zostanie uregulowana w rozporządzeniu ministra właściwego ds. gospodarki. Procedura dotycząca przedsiębiorców objętych postępowaniem sądowym jest uregulowana w ustawie Prawo restrukturyzacyjne.

Możliwe skutki

Oczekiwane skutki nowelizacji wg ustawodawcy:

- zapewnienie zgodności projektu „Programu pomocowego przewidującego udzielanie pomocy w celu ratowania i restrukturyzacji małych i średnich przedsiębiorców” z Komunikatem Komisji Europejskiej – Wytyczne dotyczące pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji,
- umożliwienie pomocy publicznej na restrukturyzację bez dokonywania indywidualnej notyfikacji Komisji Europejskiej,
- skrócenie i uproszczenie procedury udzielania pomocy publicznej, co ma przełożyć się na szybszy powrót do rentowności przedsiębiorców w kryzysie oraz ograniczyć ryzyko upadłości. Zmiana regulacji ma umożliwić stworzenie dla przedsiębiorców jasnych i przejrzystych procedur w celu uzyskania dozwolonej pomocy publicznej.

Dostęp do akt sądowych postępowań o ogłoszenie upadłości dłużnika – nowelizacja ustawy z 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe

adresaci zmiany

- wierzyciele przedsiębiorców w kryzysie

Status: projekt wniesiony do Sejmu

Celem zmian jest ułatwienie wierzycielom dostępu do akt sądowych postępowań o ogłoszenie upadłości dłużnika (w razie prawomocnego ogłoszenia upadłości dłużnika albo oddalenia wniosku o ogłoszenie tej upadłości na podstawie art. 13 ust. 1 lub 2 ustawy Prawo upadłościowe). Na podstawie obecnie obowiązujących przepisów sąd upadłościowy często odmawia takiego dostępu wierzycielom, którzy nie wnioskowali o ogłoszenie upadłości.

Wnioskodawcą projektu jest Minister Sprawiedliwości.

Możliwe skutki

- Przyznanie wierzycielom już na początkowym etapie postępowania upadłościowego dostępu do danych i informacji o dłużniku zgromadzonych na etapie rozpoznawania wniosku o ogłoszenie upadłości (w szczególności dotyczących stanu majątkowego dłużnika oraz struktury i kwoty jego zadłużenia) pozwoli wierzycielowi zdecydować o strategii działania w postępowaniu upadłościowym i sposobie wykonywania swych uprawnień.
- Powyższy skutek dotyczy także sytuacji, gdy sąd prawomocnie oddalił wniosek o ogłoszenie upadłości, a wiedza o sytuacji majątkowej dłużnika może być istotna dla wierzyciela w prowadzonych działaniach windykacyjnych.

Zawód licencjonowanego doradcy restrukturyzacyjnego – nowelizacja ustawy z 15 czerwca 2007 r. o licencji doradcy restrukturyzacyjnego

adresaci zmiany

- licencjonowani doradcy restrukturyzacyjni
- przedsiębiorcy w kryzysie i ich wierzyciele

Status: projekt wniesiony do Sejmu

Celem zmian jest wzmocnienie nadzoru nad zawodem licencjonowanego doradcy restrukturyzacyjnego przez Ministra Sprawiedliwości w zakresie czynności w postępowaniach sądowych. Będzie to nadzór uzupełniający ten sprawowany przez sądy i sędziów komisarzy.

Ponadto zmiany mają zwiększyć przejrzystość i przewidywalność systemu wyznaczania doradców restrukturyzacyjnych do pełnienia funkcji w postępowaniach sądowych.

Planuje się także wprowadzenie tytułu kwalifikowanego doradcy restrukturyzacyjnego. Tytuł ma być przyznawany przez Ministra Sprawiedliwości Osoby te będą kwalifikowane do pełnienia funkcji

w postępowaniach dotyczących dużych przedsiębiorców oraz przedsiębiorców, którzy mają istotne znaczenie dla gospodarki państwa lub gospodarczo-obronne.

Wnioskodawcą projektu jest Minister Sprawiedliwości.

Możliwe skutki

W ocenie twórców projektu proponowane zmiany przyczynią się do stopniowego polepszenia jakości usług świadczonych przez doradców restrukturyzacyjnych, wyznaczonych do udziału w postępowaniach restrukturyzacyjnych i upadłościowych, oraz wzrostu efektywności tych postępowań.

[Umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania] Ratyfikacja MLI

adresaci zmiany

- wszyscy przedsiębiorcy

Status: zakończono prace legislacyjne w Polsce

Polska ratyfikowała MLI (Multilateral Instrument) – konwencję wielostronną stworzoną pod egidą OECD prowadzącą do zmian w istniejących bilateralnych umowach o unikaniu podwójnego opodatkowania.

Konwencja wejdzie w życie po trzech miesiącach od zgłoszenia ratyfikacji przez piąte państwo-stronę konwencji. Według stanu na 24 stycznia 2018 r. cztery kraje, w tym Polska, notyfikowały ratyfikację.

W stosunku do danej umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania Konwencja znajdzie zastosowanie po ratyfikacji przez obydwie strony danej umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania.

Możliwe skutki

- Eliminacja luk w obecnie obowiązujących umowach o unikaniu podwójnego opodatkowania.
- Zmiana notyfikowanych umów o unikaniu podwójnego opodatkowania.
- Konieczność oceny efektywności podatkowej istniejących struktur międzynarodowych.

[CIT] Zyski kapitałowe jako osobne źródło dochodu

adresaci zmiany

- podatnicy CIT

Status: zmiany weszły w życie 1 stycznia 2018 r.

Zyski kapitałowe stały się odrębnym źródłem przychodów. Oznacza to wyodrębnienie dochodów z tego źródła i ograniczenie możliwości kompensowania ich ze stratą z innego źródła.

Nowe źródło obejmuje m.in. dywidendy i inne przychody z udziału w zyskach osób prawnych, przychody z tytułu wniesienia aportu, przychody ze zbycia udziałów (akcji), ogółu praw i obowiązków w spółce osobowej, wierzytelności (poza wierzytelnościami własnymi), przychody z papierów wartościowych i instrumentów pochodnych.

Możliwe skutki

Celem zmian jest uszczelnienie systemu podatkowego i wyeliminowanie obszarów zidentyfikowanych optymalizacji podatkowych.

Skutkiem planowanych zmian może być istotne podwyższenie obciążeń w podatku dochodowym.

66

[CIT] Ograniczenie w zaliczeniu do kosztów uzyskania przychodów kosztów finansowania dłużnego

adresaci zmiany
• podatnicy CIT

Status: zmiany weszły w życie 1 stycznia 2018 r. ➡

Likwidacja tzw. niedostatecznej kapitalizacji w obecnym kształcie. Nowe ograniczenie w zaliczaniu kosztów finansowania dłużnego obejmuje wszystkie koszty finansowania dłużnego (w tym koszty poniesione na rzecz podmiotów niepowiązanych).

Ograniczenie dotyczy kosztów finansowania dłużnego w zakresie, w jakim nadwyżka kosztów finansowania dłużnego przewyższa 30% wskaźnika EBITDA (kalkulowanego zgodnie z ustawą o CIT).

Ograniczenia nie znajdują zastosowania do nadwyżki kosztów finansowania dłużnego w części nieprzekraczającej 3 milionów złotych rocznie.

Wysokość finansowania dłużnego powinna odzwierciedlać rynkową zdolność kredytową podatnika (czyli wartość finansowania, jaką podatnik mógłby uzyskać, gdyby takie finansowanie zostało mu udzielone przez podmioty z nim niepowiązane).

67

[CIT] Ograniczenie w zaliczeniu do kosztów uzyskania przychodów wydatków na nabycie usług niematerialnych

adresaci zmiany
• podatnicy CIT

Status: zmiany weszły w życie 1 stycznia 2018 r. ➡

Ograniczenie możliwości zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów wydatków na należności licencyjne i usługi niematerialne ponoszonych na rzecz podmiotów powiązanych do wysokości 5% wskaźnika EBITDA rocznie (wskaźnik kalkulowany w oparciu o ustawę o CIT).

Ograniczenie nie dotyczy:

- wydatków do kwoty 3 milionów złotych rocznie,
- wydatków objętych uprzednim porozumieniem cenowym (APA) – planowane jest przy tym wprowadzenie uproszczeń w procedurze APA (kształt tego projektu nie jest na razie znany),

- kosztów zaliczanych do kosztów uzyskania przychodów bezpośrednio związanych z wytworzeniem lub nabyciem towaru lub świadczeniem usługi.

68

[CIT] Podatkowe Grupy Kapitałowe

adresaci zmiany
• podatnicy CIT

Status: zmiany weszły w życie 1 stycznia 2018 r. ➔

Złagodzenie warunków formalnych utworzenia i funkcjonowania PGK (obniżenie przeciętnego kapitału zakładowego do 500 tysięcy złotych, obniżenie wysokości bezpośredniego udziału spółki dominującej do 75%, obniżenie poziomu dochodowości do 2%).

Likwidacja części preferencji przysługujących dotychczas PGK. Między innymi darowizny pomiędzy spółkami wchodzącymi w skład PGK nie mogą zostać zaliczone do kosztów uzyskania przychodów.

69

[CIT/PIT] Zagraniczne spółki kontrolowane (CFC)

adresaci zmiany
• wszyscy podatnicy

Status: zmiany weszły w życie 1 stycznia 2018 r. ➔

Status CFC został uzależniony m.in. od faktycznie uiszczonego podatku za granicą (w miejsce nominalnej stawki podatkowej). Próg przychodów pasywnych uzasadniających uznanie spółki za CFC obniżono z 50% do 33%. Zmianie uległa także definicja jednostki zależnej (zwiększenie wymaganego udziału „kontroli” podatnika z 25% do 50%).

70

[CIT] Ograniczenie w rozliczaniu odsetek na nabycie udziałów (akcji) – tzw. debt push down

adresaci zmiany
• podatnicy CIT

Status: zmiany weszły w życie 1 stycznia 2018 r. ➔

Wyłączenie z kosztów uzyskania przychodów odsetek od kredytów i pożyczek zaciągniętych na nabycie udziałów (akcji) spółki, w części, w jakiej pomniejszałyby one przychody związane z kontynuacją działalności tej spółki w związku z połączeniem, wniesieniem aportu, przekształceniem formy prawnej lub utworzeniem PGK.

Możliwe skutki

Regulacja ta ma na celu przeciwdziałać tworzeniu struktur ukierunkowanych na tzw. debt push down, które pozwalały na rozliczenie odsetek od pożyczek i kredytów zaciągniętych na nabycie udziałów z przychodami z działalności gospodarczej nabywanej spółki.

71

[CIT/PIT] Podatek od nieruchomości komercyjnych

adresaci zmiany

- właściciele nieruchomości biurowych i handlowo-usługowych

Status: zmiany weszły w życie 1 stycznia 2018 r. ►

Wprowadzenie tzw. podatku do przychodów z tytułu własności nieruchomości. Podatek obciąża właścicieli nieruchomości komercyjnych (budynków biurowych i handlowo-usługowych) miesięcznie w wysokości 0,035% wartości początkowej nieruchomości.

Podatek znajduje zastosowanie do nieruchomości o wartości początkowej przekraczającej 10 milionów złotych.

Podatek podlega odliczeniu od podatku dochodowego obliczonego na zasadach ogólnych.

Możliwe skutki

Skutkiem wprowadzonej zmiany może być zwiększenie efektywnej stawki opodatkowania.

72

[CIT/PIT] Zmiany w uldze na działalność badawczo-rozwojową

adresaci zmiany

- wszyscy podatnicy

Status: zmiany weszły w życie 1 stycznia 2018 r. ►

Rozszerzenie katalogu wydatków uznawanych za koszty kwalifikowane oraz limitu, do którego można dokonywać ponownego odliczenia tych wydatków, w formie kosztów kwalifikowanych. Dotychczasowy limit odliczenia kosztów kwalifikowanych wynosił 50% ich wartości. Od 1 stycznia 2018 r. limit ten wzrósł do 100% wartości oraz 150% w przypadku podatników posiadających status centrum badawczo-rozwojowego.

Możliwe skutki

Zwiększenie innowacyjności polskiej gospodarki oraz zachęcenie przedsiębiorców do podejmowania działalności innowacyjnych, pozwalających skorzystać z ulgi.

73

[PIT] Zwiększenie limitu 50% kosztów uzyskania przychodów dla twórców, z jednoczesnym ograniczeniem osób uprawnionych do stosowania tych kosztów

adresaci zmiany

• pracodawcy • pracownicy

Status: zmiany weszły w życie 1 stycznia 2018 r. ►

Od 1 stycznia 2018 r. limit kosztów uzyskania przychodów dla twórców z tytułu przeniesienia praw autorskich został zwiększony do 85 528 złotych (dotychczasowy limit był dwukrotnie niższy i wynosił 42 764 złotych). Jednocześnie zawężona została lista osób uprawnionych do stosowania tej preferencji.

Ministerstwo Finansów opublikowało projekt ustawy nowelizującej, który rozszerzy katalog zawodów uprawnionych do skorzystania z wyższych kosztów uzyskania przychodów (będą to m.in. tłumacze, programiści związani z branżą gier komputerowych, zawody z zakresu inżynierii budowlanej), a także wprowadzi regulacje, które wyklarują wątpliwości powstałe w związku z nowelizacją.

Możliwe skutki

Praktyczną konsekwencją może być konieczność oceny skuteczności dotychczasowych procedur i wewnętrznych regulacji pracodawcy, które regulują kwestie 50% kosztów uzyskania przychodu dla twórców.

74

[PIT] Opodatkowanie programów motywacyjnych

adresaci zmiany

• pracodawcy • pracownicy

Status: zmiany weszły w życie 1 stycznia 2018 r. ►

Podatnicy, którzy otrzymują akcje spółki mającej siedzibę w kraju, z którym Polska zawarła umowę o unikaniu podwójnego opodatkowania, w ramach programu motywacyjnego, który spełnia ustawowe wymagania, mogą opodatkować uzyskany dochód dopiero w momencie zbycia akcji (a nie w momencie ich objęcia) wg stawki 19%.

Dochód uzyskany przez podatnika w wyniku niektórych programów motywacyjnych będzie zaliczany do źródła przychodów, w ramach którego podatnik uzyskał to świadczenie (tj. przychodów ze stosunku pracy lub z działalności wykonywanej osobiście), w efekcie czego będzie podlegał opodatkowaniu wg skali podatkowej (18% lub 32%), a nie jak dotychczas jako przychody z kapitałów pieniężnych opodatkowane stawką liniową 19%.

Możliwe skutki

Rozwianie znacznej części wątpliwości związanych z opodatkowaniem programów motywacyjnych.

75

[VAT] Mechanizm podzielonej płatności (split payment)

adresaci zmiany
• podatnicy VAT

Status: wejdzie w życie 1 lipca 2018

Płatność za nabyty towar lub usługę będzie mogła zostać podzielona poprzez zapłatę części odpowiadającej wartości sprzedaży netto przez nabywcę na rachunek rozliczeniowy dostawcy lub zostać rozliczona w inny sposób, natomiast część płatności odpowiadająca kwocie VAT na specjalny, dedykowany rachunek dostawcy.

Możliwość skorzystania przez nabywcę z mechanizmu podzielonej płatności będzie odnosić się tylko do transakcji z innymi podatnikami (B2B) i będzie dobrowolna. Dla podatników, którzy wybiorą ten sposób rozliczeń z kontrahentami, zwrot VAT będzie dokonywany w przyspieszonym, 25-dniowym terminie liczonym od dnia złożenia rozliczenia.

Możliwe skutki

Ograniczenie ryzyka po stronie podatnika dokonującego podzielonej płatności poprzez wyłączenie jego odpowiedzialności solidarnej za zobowiązania w VAT powstałe w podzielonej płatności.

76

[CIT/PIT] Ulga na złe długi

adresaci zmiany
• wszyscy podatnicy

Status: trwają prace legislacyjne
(planowane wejście w życie – 2019 r.)

Planowane jest wprowadzenie możliwości pomniejszenia przez wierzyciela podstawy opodatkowania o kwotę wierzytelności, jeżeli wierzytelność ta nie zostanie uregulowana lub zbyta w jakiegokolwiek formie w ciągu 120 dni liczonych od dnia upływu terminu jej płatności określonego w umowie lub na fakturze (tzw. złe długi).

Po stronie dłużnika wprowadzony zostanie obowiązek podwyższenia podstawy opodatkowania.

Nowa ulga na złe długi znajdzie zastosowanie wyłącznie do transakcji B2B.

Możliwe skutki

Oczekiwany skutkiem planowanych zmian będzie zmniejszenie zatorów płatniczych w relacjach pomiędzy przedsiębiorcami.

77

Ordynacja podatkowa

adresaci zmiany

- wszyscy podatnicy

Status: trwają prace nad projektem

Trwają prace nad projektem nowej Ordynacji podatkowej, która ma zastąpić i uzupełnić dotychczasowe regulacje. Autorzy projektu zakładają, że nowa Ordynacja zacznie obowiązywać nie wcześniej niż w drugiej połowie 2019 r., niemniej z pewnością będzie to zmiana bardzo istotna dla wszystkich podatników.

Możliwe skutki

Dostosowanie regulacji podatkowych do aktualnych potrzeb gospodarczych.

78

Zniesienie limitu składek na ZUS

adresaci zmiany

- pracodawcy
- pracownicy

Status: projekt uchwalony przez Senat i skierowany do Trybunału Konstytucyjnego przez Prezydenta

Z początkiem 2019 r. ma zostać zniesiony górny limit podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Obecnie roczny limit podstawy wymiaru składek na te ubezpieczenia wynosi 30-krotność prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce na dany rok, a po przekroczeniu tej wartości przez pracownika wysokość składek nie ulega zwiększeniu. W 2018 r. limit ten wynosi 133 290 złotych.

Możliwe skutki

Zniesienie tzw. limitu składek na ZUS będzie odczuwalne przez pracowników, którzy osiągną najwyższe zarobki na podstawie umowy o pracę. W celu obniżenia kosztów zatrudnienia takich pracowników można spodziewać się dążenia zarówno przez pracodawców, jak i pracowników do zmiany dotychczasowej formy współpracy.

Nowe zasady dystrybucji ubezpieczeń – implementacja dyrektywy IDD

adresaci zmiany
• ubezpieczenia

Status: ustawa weszła w życie 23 lutego 2018 r. ►

Ustawa z 15 grudnia 2017 r. o dystrybucji ubezpieczeń w istotny sposób modyfikuje zasady funkcjonowania pośredników ubezpieczeniowych (brokerów i agentów), jak również ogólne reguły dystrybucji ubezpieczeń.

Najważniejsze zmiany:

- wymóg badania indywidualnych potrzeb klienta i dostosowania do nich oferty,
- zakaz konstruowania zasad wynagradzania pośredników lub pracowników obsługi klienta w sposób mogący zachęcać ich do oferowania produktów niedostosowanych do potrzeb klienta (mis-selling),
- nowe obowiązki informacyjne, w tym wymóg informowania klienta o zasadach wynagradzania pośrednika lub pracownika działu sprzedaży zakładu ubezpieczeń,
- nakaz wdrażania przez zakłady ubezpieczeń rozwiązań organizacyjnych zapobiegających konfliktom interesów przy oferowaniu produktów ubezpieczeniowych,
- poddanie działalności pośredników ubezpieczeniowych nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.

Możliwe skutki

- Konieczność przeprowadzenia przez zakłady ubezpieczeniowe audytu regulacyjnego w zakresie zasad wynagradzania pośredników i pracowników działu sprzedaży, zasad organizacyjnych mających przeciwdziałać konfliktom interesów przy dystrybucji produktów – i ewentualna konieczność dostosowania tych zasad do nowych przepisów.
- Potrzeba zbadania i ewentualnego dostosowania istniejących lub stworzenia nowych procedur oceny potrzeb klienta przez zakłady ubezpieczeniowe oraz pośredników.
- Konieczny przegląd stosowanych praktyk i wzorców dokumentów przedstawianych klientowi przy sprzedaży pod kątem nowych obowiązków informacyjnych – i ewentualne dostosowanie ich do nowych przepisów.

O KANCELARII

Kancelaria Wardyński i Wspólnicy, założona w 1988 roku, jest jedną z największych niezależnych kancelarii prawnych w Polsce. Skupiamy się na biznesowych potrzebach naszych klientów, pomagając im znaleźć skuteczne i praktyczne rozwiązanie najtrudniejszych problemów prawnych.

Dbamy o zachowanie najwyższych standardów prawniczych i biznesowych. Angażujemy się w budowę obywatelskiego państwa prawa. Bierzemy udział w projektach non profit i działaniach pro bono.

Nasi prawnicy są aktywnymi członkami polskich i międzynarodowych organizacji prawniczych, dzięki czemu mają dostęp do światowego know-how i rozwijają sieć kontaktów z najlepszymi prawnikami i kancelariami na świecie, z czego korzystają później nasi klienci.

Obecnie w firmie jest ponad 100 prawników świadczących obsługę prawną w języku polskim, angielskim, francuskim, niemieckim, hiszpańskim, włoskim, rosyjskim, czeskim i koreańskim. Nasze biura znajdują się w Warszawie, Krakowie, Poznaniu i Wrocławiu.

Doradzamy również klientom indywidualnym, start-upom, a także klientom z sektora budowlanego, sektora energii i przemysłu energochłonnego, handlu i dystrybucji, gospodarki morskiej, kolei i lotnictwa, mediów i reklamy, ochrony zdrowia, produkcji, rolnictwa, sportu, transportu i logistyki, sektora zbrojeniowego oraz sektora farmaceutycznego, żywności i FMCG.

Dzielimy się wiedzą i doświadczeniem za pośrednictwem codozasady.pl – portalu dla prawników i przedsiębiorców, firmowego Rocznika, bloga prawa nowych technologii (newtech.law) oraz licznych publikacji i opracowań.

wardynski.com.pl

codozasady.pl

newtech.law

Wardyński i Wspólnicy

Al. Ujazdowskie 10, 00-478 Warszawa

Tel.: +48 22 437 82 00, +48 22 537 82 00

Fax: +48 22 437 82 01, +48 22 537 82 01

E-mail: warsaw@wardynski.com.pl

**WAR WSP
DYNŃ ÓLN
SKI+ ICY•**